

PROCLAMAZIONE.

B. THEOTOKY.

*Da parte di SUA ALTEZZA il PRESIDENTE, e
dei Prestantissimi SENATORI degli Stati
Uniti delle Isole Jonie ec., ec., ec.*

CONTINUANDO a versare in gravi calamità d'insurrezione e di guerra i Paesi dell'Epiro, del Peloponneso, e qualche Isola dell'Arcipelago. -- Fatta matura attenzione alla Nota di Sua Eccellenza SIR FREDERICK ADAM Lord ALTO COMMISSIONARIO pro tempore di S. M. l'Esclusivo PROTETTORE di

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

B. ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Εκ μερους της ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ, και των Εκλαμπροτατων ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ του Ενωμενου Κρατους των Ιονικων Νησων.

Με τὸ νὰ ἐξακολουθοῦν τὰ δεινὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ Πολέμου εἰς τὴν Ἠπειρὸν, εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς κάποιαν Νῆσον τοῦ Ἀρχιπελάγους, δίδοντας ἀκριβῆ πληροφορίαν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς Αὐτοῦ Εὐχοχίτης ΣΙΡ Φ. ΑΔΑΜ, πρὸς καιρὸν ΛΟΡΔ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΜΟΣΤΟΥ τῆς Α. Μ. τοῦ κατ' ἐξάρσεων Προστάτη αὐτοῦ τοῦ Κράτους σημειωμένην τὰς 3 Ἰουλίου 1821:

Ἐγγραφα-φωτιά για το 1821 και την ταξικὴ κυριαρχία στα Επτάνησα

Προσκυνημένοι; Προδότες; Αυτοὺς τους ακραίους χαρακτηρισμοὺς του συρμού θα απέδιδαν ἴσως κάποιοι, με ευκολία, σε Επτανήσιους πολιτικούς της περιόδου του 1821, κρίνοντας πράξεις και παραλείψεις τους ἔναντι της Επανάστασης. Για να μη βρεθοῦν ὅμως στη δύσκολη θέση να τοποθετηθοῦν, οι κάθε εἶδους πολιτικές, δημοτικές και περιφερειακές Αρχές μας προτιμοῦν ν' αποκρύπτουν το τι συνέβη το 1821 στα Επτάνησα!

Έτσι μπορούν άνετα, νομίζουν, μαζί με την κυρία Γιάννα Αγγελοπούλου της Εθνικής Επιτροπής εορτασμού του '21, να επιδίδονται εκ του ασφαλούς σε κούφια κι ανέξοδα «εθνικές» πατριωτικές κορώνες περί «εθνικής ενότητας» στα Επτάνησα. Επενδύοντας στη φωτεινή προσωπικότητα του Ιωάννη Καποδίστρια, αλλά και πάλι συσκοτίζοντας τον ταξικό ρόλο του, ακόμη και το γεγονός ότι έπεσε θύμα των αντιτιθέμενων συμφερόντων των διαφόρων μερίδων της ίδιας της κοινωνικής τάξης που επικράτησε και ο ίδιος προσπάθησε να αποτελέσει συνισταμένη τους ή και να υπερβεί, κατηγορούμενος αδικώς ότι δήθεν επέβαλε προσωπική δικτατορία ή ότι ήταν τοποτηρητής των συμφερόντων της Ρωσίας. Επίσης, αποκρύπτοντας ότι η κυρίαρχη τάξη στα Επτάνησα κάθε άλλο παρά τον ετίμησε τότε!

Τι συνέβη, αλήθεια, στην Κέρκυρα και στα άλλα Επτάνησα το 1821;

Πώς χαρακτηρίζεις, αλήθεια, έναν Επτανήσιο, έναν Κερκυραίο, Ζακύνθιο, Κεφαλονίτη ή Λευκάδιο πολιτικό του 1821 που απειλούσε τον επτανησιακό λαό με φοβερές και τρομερές ποινές αν αυτός ετασσόταν, όπως και έγινε, με

τον επαναστατημένο ελληνικό λαό στα υπό οθωμανική κυριαρχία εδάφη;

Η αλήθεια είναι, φίλες και φίλοι, πως η «εθνική ενότητα» που μέρα-νύχτα μας κάνουν πλύση εγκεφάλου ότι υπήρχε και χρειαζόμαστε, λένε, ακόμη περισσότερο σήμερα, ούτε το 1821 υπήρξε στην Κέρκυρα ή στα άλλα Επτάνησα. Όπως δεν υπήρξε άλλωστε ποτέ σε όλη την Ιστορία των νησιών μας, αφού δεν μπορεί να υπάρξει ποτέ τέτοια ενότητα σε μια ταξικά διαιρεμένη κοινωνία. Οι διωγμοί των Επτανησίων υποστηρικτών της Επανάστασης του '21 δεν προήλθαν δήθεν μόνον από «κακούς» Βρετανούς αρμοστές, όπως σκοπίμως ισχυρίζονται οι πολιτικοί ταγοί μας όποτε, σπανίως είναι η αλήθεια, μπαίνουν στον κόπο να μιλήσουν ακροθιγώς για τέτοια θέματα.

Λίγο-πολύ απλώς φοβισμένους ή υποτελείς στους Βρετανούς μπορεί επίσης οι σημερινοί πολιτικοί ταγοί μας να εχαρακτήριζαν με ευκολία επιφανείς Κερκυραίους και άλλους Επτανήσιους πολιτικούς άρχοντες των νησιών μας το 1821 που έγιναν διώκτες της Επανάστασης, προκειμένου να μην θίξουν την ταξική τους ταυτότητα και ν' αποκρύψουν την αλήθεια ότι η επτανησιακή Ιστορία, όπως και η ελληνική και η παγκόσμια, είναι Ιστορία της

πάλης των κοινωνικών τάξεων πάνω απ' όλα. Εκείνοι οι διώκτες του '21 Επτανήσιοι πολιτικοί, για να το πούμε τόσο απλά ξεφεύγοντας από παραπλανητικούς κι εντυπωσιοθηρικούς χαρακτηρισμούς, υπεράσπισαν τα ταξικά τους συμφέροντα, βαφτίζοντας εθνικό το ταξικό συμφέρον τους, όπως καλή ώρα κάθε τόσο ακούμε και σήμερα από επίσημα χείλη στην Αθήνα, στην Κέρκυρα, στην Κεφαλονιά, στη Ζάκυνθο, στη Λευκάδα, σ' όλα τα Ιόνια νησιά.

Αυτό είχε κάνει άλλωστε το 1799 στην Κωνσταντινούπολη και ο Αντώνιος-Μαρίας Καποδίστριας, ο φυλακισμένος νωρίτερα από τους Γάλλους Δημοκρατικούς πατέρας του πρώτου Κυβερνήτη μας, που λίγο μετά ανέλαβε διοικητής Οθωμανικού Νοσοκομείου της Κέρκυρας αρχίζοντας τη λαμπρή πολιτική του σταδιοδρομία. Στην Πόλη ο Αντώνιος-Μαρίας Καποδίστριας είχε αποδεχθεί αδιαμαρτύρητα μια ντροπιαστική υποταγή της Επτανήσου στον Σουλτάνο, με αντίτιμο την παλινόρθωση εκείνου του αριστοκρατικού πολιτεύματος που λίγο νωρίτερα οι Γάλλοι Δημοκρατικοί είχαν καταλύσει. Εν ονόματι κάποιου «εθνικού συμφέροντος» βέβαια και τότε.

Το 1821 μία άλλοτε «ενετο-επτανησιακή ψώρα», φίλες και φίλοι, για να

χρησιμοποιήσουμε έναν άλλο αδόκιμο χαρακτηρισμό που της έδωσε ο Αδαμάντιος Κοραής, εκυβερνούσε μερικώς τα Επτάνησα, μαζί με τη στρατοκρατία της «δημοκρατικής» Μεγάλης Βρετανίας που με τη διεθνή συνθήκη της Βιέννης το 1815, κόντρα σε ό,τι είχαν επιδιώξει οι Επτανήσιοι, είχε αναγορευθεί «Προστάτιδα» των Ιονίων Νήσων και επέβαλε τη θέλησή της. Ήταν ελεύθερα υποτίθεται τα Επτάνησα, είχαν δικό τους κράτος, τάχα. Είχαν μια «Ψεύτρα Ελευθεριά», όπως μ' αυτές τις δύο λέξεις ο 25χρονος ψάλτης της Ελευθερίας των Ελλήνων Διονύσιος Σολωμός την αποκάλυψε στην 21η στροφή του «Ύμνου εις την Ελευθερίαν» του το 1823 στη Ζάκυνθο και για να μην «κλοτηήσει» η Μεγάλη Βρετανία εκόπηκαν απ' την πρώτη εκτύπωση του «Ύμνου» σε υποτυπώδες τυπογραφείο του Μεσολογγιού το 1824, αφού η εκτύπωσή του δεν ήταν επιτρεπτή στα «ελεύθερα» αγγλοκρατούμενα Επτάνησα.

Ωστόσο, μια νέα ελίτ σαφώς διαφοροποιημένη απ' την παλαιά γαιοκτημονική άρχουσα τάξη, εξηγεί μελετητής, εδιεκδικούσε τότε τα ηνία στα Επτάνησα. Με τη ραγδαία επέκταση των εμπορευματικών σχέσεων και τη συσσώρευση κεφαλαίου από εμπορικές και ναυτιλιακές δραστηριότητες, η κατοχή και η αξιοποίηση γης

είχαν πάψει ν' αποτελούν το βασικό στοιχείο ταξικής διαφοροποίησης. Η ιόνιος εμπορική ναυτιλία μετατρεπόταν σε αξιόλογο περιφερειακό μεταφορέα των σιτηρών της Μαύρης Θάλασσας και της ανατολικής Μεσογείου και διαμετακομιστή βιομηχανικών προϊόντων, εντασσόμενη σταδιακά στο πλαίσιο των δυτικών καπιταλιστικών σχέσεων και στον θαλάσσιο εμπορικό ανταγωνισμό στην ανατολική Μεσόγειο και μετασχηματίζοντας τη δομή της επτανησιακής κοινωνίας. Επτανήσιοι αποτέλεσαν τότε ένα από τα πιο διεθνοποιημένα τμήματα της αναδυόμενης αστικής τάξης στον χώρο της Διασποράς, σε περιοχές της Μαύρης Θάλασσας και όχι μόνο, εξηγώντας εν μέρει και την ισχυρή ρωσική επιρροή στα Επτάνησα.

Πρακτικές που ακολουθούσαν το καπιταλιστικό εμπόριο και τη ναυτιλία της Δύσης την περίοδο της εδραίωσης των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής στον ευρωπαϊκό χώρο, όπως έχει επισημάνει Επτανήσιος μελετητής, έβρισκαν την απήχυσή τους στα Επτάνησα, προωθώντας τον αστικό μετασχηματισμό τους, εντονότερα κάτω από τη βρετανική κυριαρχία σε συνθήκες «ημι-αποικίας» και ενώ η Βρετανία εμφανιζόταν πλέον ως η μόνη ισχυρή ευρωπαϊκή αλλά και παγκόσμια ναυτική, εμπορική και

αποικιοκρατική δύναμη. Ο στόλος των Επτανησίων είχε ξεφύγει από τα γεωγραφικά όρια του Ιονίου και της Αδριατικής, συμμετέχοντας ενεργά στο διεθνοποιημένο θαλάσσιο εμπόριο της Μεσογείου με καθαρά αστικές δραστηριότητες και εκμετάλλευση εργατικής δύναμης μέσω ποικίλων συμβάσεων. Είχε ξεκινήσει η αποδέσμευση από το σύστημα της γεωργικής εκμετάλλευσης ως μοναδικής ή κύριας πηγής πλούτου.

Τον τίτλο της παλαιόθεν αριστοκρατικής επτανησιακής «Ευγένειας», όχι της κληρονομικής, δεν έφεραν πια μόνο οι γόνοι των παλαιών φεουδαρχικών οικογενειών. Είχε καθιερωθεί πια και η «Συνταγματική Ευγένεια» για μέλη της ανερχόμενης αστικής τάξης, με κριτήριο την περιουσία ή και τους τίτλους σπουδών.

Με τα κανόνια του Παλαιού Φρουρίου της Κέρκυρας στραμμένα εναντίον του λαού της πόλης και σύμμαχό του τμήματα της τοπικής αριστοκρατίας και της ανερχόμενης αστικής τάξης. Έτσι το 1817 ο Βρετανός αρμοστής των Ιονίων Νήσων στρατηγός και βουλευτής Τόμας Μέτλαντ -που θα βρείτε στην ιστοσελίδα της Εθνικής Επιτροπής εορτασμού του '21 φωτογραφία του και αναφορά στον ίδιο αλλά λέξη για όσα διέπραξε εναντίον των Επτανησίων και της Επανάστασης- είχε επιβάλει ένα αυταρχικότατο ολιγαρχικό Σύνταγμα διοίκησης των Επτανήσων.

Καρπός αυτού του Συντάγματος και της συνακόλουθης στυγνής ταξικής κυριαρχίας μιας ολιγάριθμης κι αδίστακτης κάστας αρχοντικών γαιοκτημονικών φεουδαρχικών οικογενειών και κάποιων αστικών οικογενειών με εμπορικές και ναυτιλιακές δραστηριότητες, αλλά πάντως με κάθε άλλο παρά ενιαία συμφέροντα, ήταν η Ιόνιος Γερουσία και η Ιόνιος Βουλή, που το 1821 εκπροσωπούσαν, υποτίθεται, τον επτανησιακό λαό.

Ένας ακήρυχτος εθνικοαπελευθερωτικός και ταξικός πόλεμος εκδηλώθηκε τότε και στα Επτάνησα.

Ο Μέτλαντ και ο κατά διαστήματα αναπληρωτής του στρατηγός Φρέντερικ Άνταμς, μετέπειτα Βρετανός αρμοστής των Ιονίων Νήσων κι αυτός και συζευγμένος με κόρη αρχοντικής κερκυραϊκής οικογένειας γραμμένης απ' το 1555 στο τοπικό «Libro d'Oro» και με τεράστια κτηματική περιουσία, λειτούργησαν ως δήμιοι στα Επτάνησα. Ο Μέτλαντ, αυτός που προώθησε εξάλλου την πώληση της συνδεδεμένης οργανικά με τα Επτάνησα Πάργας στον Αλή Πασά των Ιωαννίνων σε συνέχεια ανάλογης σιωπηρής συμφωνίας του Αντώνιου-Μαρία Καποδίστρια με τον Σουλτάνο το 1799 στην Πόλη, εγκλημάτησε βάρβαρα εις βάρος των Επτανησίων αγωνιστών, από κοινού με ένα πλουσιοπάροχα αμειβόμενο συνεργαζόμενο πολιτικό προσώπικό. Υλοποιώντας από κοινού ακόμη και τη δήμευση των αμελητέων ή και μεγάλων περιουσιών πολλών αγωνιστών.

Για να σταθούμε εδώ μόνο σε κάποιους Ιόνιους ιστορικούς μελετητές κείμενα των οποίων αξιοποιούμε, ο Κεφαλονίτης Μηνάς Αντύπας, ο Ιθακήσιος Νίκος Βλασσόπουλος και ο Κερκυραίος Γεράσιμος Παγκράτης έχουν εισφέρει στοιχεία κι επισημάνει μαζί με άλλους ερευνητές -άλλος τη μία πλευρά κι άλλος άλλη- ότι στα Ιόνια Νησιά η αστική τάξη αναδύθηκε την τελευταία περίοδο της βενετικής κυριαρχίας και σχηματοποιήθηκε την περίοδο της βρετανικής κυριαρχίας, οπότε και μπορούμε να μιλήσουμε για τη γένεση του ανεπτυγμένου πια επτανησιακού καπιταλισμού. Η εμπορική, κατά βάση, αστική τάξη των Επτανησίων είχε στενή σχέση με την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά όχι μόνο. Πολλά από τα μέλη της είχαν διεθνοποιήσει τις οικονομικές τους δραστηριότητες και αποτελούσαν ήδη μέρος των δικτύων που συνέδεαν την περιοχή της ανατολικής Μεσογείου με την ευρωπαϊκή καπιταλιστική οικονομία. Τα μέλη της διαμόρφωσαν μια «αμφίπλευρη» σχέση όσον αφορά το ζήτημα της ένωσης με την Ελλάδα, ανάλογα με την ισχύ τους και τις βασικές βλέψεις τους, από την περίοδο ακόμη της Επανάστασης.

Στη νέα, διαφοροποιημένη ηγετική οικονομική τάξη, αν ερμηνεύουμε ορθά επισημάνσεις του

Μηνά Αντύπα, πιθανώς ανήκαν και αριστοκράτες και μεγαλοκτηματίες ή και στενά συνδεδεμένοι μαζί τους μεγαλέμποροι, καθώς οι φεουδαρχικές σχέσεις παραγωγής είχαν αρχίσει όχι μόνο ν' αποσυντίθενται, αλλά και ν' αλλάζουν περιεχόμενο, κάτω από την επίδραση του καπιταλιστικού πια εμπορίου. Η αγροτική παραγωγή συνέχισε να κυριαρχείται από τις παλιές σχέσεις, με νέες όμως μορφές προκειμένου ν' ανταποκριθούν σε εμπορική ζήτηση που λειτουργούσε πλέον με όρους καπιταλιστικής διεθνούς αγοράς. Η ναυτιλία άλλαζε τα δεδομένα.

232

PROCLAMAZIONE.

B. THEOTOKY.

Da parte di SUA ALTEZZA il PRESIDENTE, e dei Prestantissimi SENATORI degli Stati Uniti delle Isole Jonie ec., ec., ec.

CONTINUANDO a versare in gravi calamità d'insurrezione e di guerra i Paesi dell'Epiro, del Peloponneso, e qualche Isola dell'Arcipelago. -- Fatta matura attenzione alla Nota di Sua Eccellenza SIR FREDERICK ADAM LORD ALTO COMMISSIONARIO pro tempore di S. M. l'Esclusivo PROTETTORE di questi Stati, in data 3 Giugno 1821.

Nel pieno convincimento in cui collocano il Governo di questi Stati, l'inviolabilità dei suoi doveri e la voce dei suoi interessi, Egli proclama la sua neutralità, e la sua positiva intenzione di non ingersirsi in verun modo nell'attuale summentovata contesa. -- Il perchè viene ingiunto a tutti i Sudditi Jonj di non volere prendere nessuna parte, nè in favore, nè contro alcuno dei contendenti, nè in terra, nè in mare; ma bensì di volersi conformare esattamente alle disposizioni che da tale situazione neutrale dipendono.

La presente sarà stampata nelle due lingue Greca ed Italiana, e pubblicata a conoscenza universale.

Corfù, li 7 Giugno 1821.

*Per Ordine del SENATO
SIDNEY G. OSBORNE
Segretario del SENATO pel Dip. Gen.*

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

B. ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Εκ μερους της ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, και των Εκλαμπροτάτων ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ του Ενωμενου Κρατους των Ιωνικων Νησων.

Με τὸ νὰ ἐξακολουθῶν τὰ δανὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ Πολέμου εἰς τὴν Ἠπειρὸν, εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς κἀπποιαὶ Νῆσον τοῦ Ἀρχιπελάγους, δίδοντας ἀκριβῆ προσοχὴν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς Αὐτοῦ Εξοχότητος ΣΙΡ Φ. ΑΔΑΜ, πρὸς καιρὸν ΛΟΡΔ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΜΟΣΤΟΥ τῆς Α. Μ. τοῦ κατ' ἐξάρεσιν Προστάτη αὐτοῦ τοῦ Κράτους σημειωμένην τὰς 3 Ἰουνίς 1821:

Πεισιμένοι ὄντες ἐντελῶς ὡς πρὸς τὴν θέσιν ὅπῃ βαζῶν τὴν Διοίκησιν αὐτοῦ τοῦ Κράτους, ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις τῶν χρεῶν τῆς καὶ τὰ ἰδιάτης συμφέροντα, κηρύττει ΑΥΤΗ τὴν ἰδιαντὴς ὑδετερότητα καὶ τὴν βεβαίαν ἀπόφασίν τῆς τὸ νὰ μὴ ἀνακατωθῆ κατ' ἕδρα τὸν τρόπον εἰς τὰς ἀνωγειρημένας μάχας. -- Διὰ τοῦτο διορίζονται ὅλοι οἱ ὑπήκοοι Ἰώνιοι, νὰ μὴ πάρων κανένα μέρος, μήτε εἰς βοήθειαν, μήτε ἐναντίον, οὔτε τοῦ ἑνός, οὔτε τοῦ ἄλλου ἀπὸ τοῦς πολέμουσιν, εἴτε διὰ θαλάσσης, εἴτε διὰ ξηρῶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἀκολουθήσων ἀκριβῶς ἐκείνο τὸ φέρεσμον ὅπου τοῦς διορίζεται ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς οὔδετερότητος εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται.

Ἡ παρῶσα θὰ τυπωθῆ καὶ εἰς τὰς δύο γλώσσας τὴν Νεοελληνικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν, καὶ θὰ δημοσιωθῆ διὰ τὴν μάθη καθένας.

Κορφοί, 7 Ἰουνίς 1821.

Ἐξ Ἐπιταγῆς τῆς ΒΟΥΛΗΣ,
ΣΙΑΝΗΣ Γ. ΟΞΒΟΡΝΗΣ,
Ἐξ Αποβ. τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Γεν. Διευθ.

ΔΑΔΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑ.

ΚΟΡΦΟΙ, ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

Να τι, αναίσχυντα εδιακήρυσσε με προκήρυξη της προς τον λαό «εκ μέρους της Αυτού Υψηλότητος του προέδρου και των Εκλαμπροτάτων βουλευτών του Ενωμένου Κράτους των Ιωνικών Νήσων» η διαβλητή Γερουσία των Ιονίων Νήσων με επικεφαλής τον παρασημοφορημένο το 1818 απ' το βρετανικό

Τάγμα των αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου βαρόνο
Εμμανουήλ Θεοτόκη, τις 7 Ιουνίου του 1821,
ενώ βροντοκοπούσε η επαναστατημένη Ελλάδα
κι εχυνόταν ποταμός το αίμα όχι μόνο των
άλλων Ελλήνων μα κι Επτανησίων Ελλήνων
που πολεμούσαν μαζί τους στα
τουρκοκρατούμενα εδάφη:

«Με το να εξακολουθούν τα δεινά της
επανάστασεως και του Πολέμου εις την
Ήπειρον, εις την Πελοπόννησον και εις κάποιαν
νήσον του Αρχιπελάγους, δίδοντας ακριβή
προσοχήν εις την επιστολήν της Αυτού
Εξοχότητος του ΣΙΡ Φ. ΑΔΑΜ, προς καιρόν
ΛΟΡΔ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΜΟΣΤΟΥ της Α.Μ. του
κατ' εξαίρεσιν Προστάτου αυτού του Κράτους
σημειωμένην τας 3 Ιουνίου 1821:

Πεπεισμένοι όντως εντελώς ως προς την θέσιν
οπού βάζουν την Διοίκησιν αυτού του Κράτους,
η ακριβής παρατήρησις των χρεών της και τα
ιδιά της συμφέροντα, κηρύττει ΑΥΤΗ την ιδίαν
της ουδετερότητα και την βεβαίαν απόφασίν της
το να μην ανακατωθή κατ' ουδένα τρόπον εις
τας ανωειρημένας μάχας.

Δια τούτο διορίζονται όλοι οι υπήκοοι Ιόνιοι, να
μη πάρουν κανένα μέρος, μήτε εις βοήθειαν,
μήτε εναντίον, ούτε του ενός, ούτε του άλλου

από τους πολεμούντας, είτε δια θαλάσσης, είτε δια ξηράς, αλλ' εκ του εναντίου να ακολουθήσουν ακριβώς εκείνο το φέρσιμον οπού τους διορίζεται από την κατάστασιν της ουδετερότητος εις την οποίαν ευρίσκονται.

Η παρούσα θα τυπωθή και εις τας δύο γλώσσας την Νεοελληνικήν και την Ιταλικήν, και θα δημοσιευθή δια να την μάθη καθένας.

Κορφοί, 7 Ιουνίου 1821».

Τι να γινόταν άραγε εκείνη την ημέρα στην επαναστατημένη Ελλάδα, ενώ στα Ιόνια νησιά ο λαός εκαλείτο να γυρίσει την πλάτη στον Κολοκοτρώνη, στους Μποτσαραίους, στους Τζαβελλαίους, στον Καραϊσκάκη, στον Περραιβό, στον Νικηταρά, στον Ανδρούτσο, στον Παπαφλέσσα, στον Βλαχόπουλο, σ' όλους εκείνους τους στρατηγούς της Επανάστασης και τους απλούς Σουλιώτες λαϊκούς αγωνιστές που λίγες εβδομάδες ή μήνες και χρόνια νωρίτερα, κυνηγημένοι ή για να ξαποστάσουν και να οργανωθούν και να μάθουν καλύτερα τα όπλα και τον πόλεμο, για να επιβιώσουν πρώτ' απ' όλα, είχαν σταθεί στα νησιά κι ο ίδιος είχε περιβάλει με αδελφική αγάπη κι είχε περιθάψει;

Άστραφταν κι εβρόνταγαν τα όπλα στο χωριό Λάλα της ορεινής Ηλείας, καθώς με τη συμμετοχή πολλών Επτανησίων άρχιζε μία απ' τις πρώτες νικηφόρες μάχες των Ελλήνων στην Πελοπόννησο, εναντίον 1.000 Τουρκαλβανών υπό τον Γιουσούφ Πασά.

Πεντακόσιοι περίπου Επτανήσιοι εφοδιασμένοι και με τέσσερα κανόνια, Κεφαλονίτες και Ζακύνθιοι κατά κύριο λόγο, βρίσκονταν στις πρώτες γραμμές, πολεμώντας τόσο ηρωικά ώστε η φήμη του ηρωισμού τους και περιγραφές έκαναν αργότερα τον σπουδαίο Γερμανό ζωγράφο Πέτερ φον Ες στο Μόναχο να φτιάξει γι' αυτούς ειδικά και τη δράση τους στη Μάχη του Λάλα το εικαστικό έργο με τον

επικεφαλής τους Ανδρέα Μεταξά πάνω στο άλογό του και άλλους μαχητές που μόλις είδατε.

Τις 2 Ιουνίου ο Κεφαλονίτης Παναγής Μεσσάρης, εκ μέρους των Επτανησίων, με επιστολή είχε καλέσει τη δύναμη του Γιουσούφ Πασά να καταθέσει τα όπλα, αλλά η μάχη τις 9 Ιουνίου έγινε αναπότρεπτη.

Επικεφαλής τους ήταν ο Κωνσταντίνος Μεταξάς, ο μετέπειτα και πρωθυπουργός Ανδρέας Μεταξάς που τραυματίστηκε στη μάχη, ο Ευάγγελος Πανάς, ο Παναγιώτης Στρούζας, ο Μιχαήλ Κουτουφάς, ο Διονύσιος Σαμπρικός. Ειδικά τις 13 Ιουνίου είκοσι τέσσερις Επτανήσιοι άφησαν εκεί τα κόκαλά τους, όπως τις 9 Ιουνίου και ο ηγέτης των επαναστατών της περιοχής Γεώργιος Πλαπούτας που ο Κολοκοτρώνης έσπευσε ν' αντικαταστήσει με τον αδελφό του Δημήτρη Πλαπούτα.

Η νίκη εκείνη, σύμφωνα με την «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», επιτεύχθηκε με την καθοριστική συμβολή του επτανησιακού στρατιωτικού σώματος και άνοιξε τον δρόμο για την άλωση της Τριπολιτσάς.

Όπως ξέρουμε πια ότι στην Ελληνική Επανάσταση η αστική τάξη ήταν αυτή που -

ασφυκτιώντας κάτω από την τουρκική κυριαρχία σύμφωνα με τον Γερμανό φιλόσοφο Φρίντριχ Ένγκελς- ηγήθηκε, με ξεκάθαρους μάλιστα ταξικούς στόχους εν ονόματι του Έθνους, έτσι και στα Επτάνησα η αστική τάξη «σήκωνε κεφάλι». Εκπρόσωποι ισχυρών τμημάτων της ανερχόμενης αστικής τάξης των νησιών, με σημαντικά οικονομικά συμφέροντα, «μπήκαν μπροστά» το '21, θαρρετά.

Η ελληνόκτητη ναυτιλία του Ιονίου Πελάγους, αυτή που είχε την έδρα της στα Ιόνια Νησιά κι εκείνη που έδρευε στις απέναντι ελληνικές ακτές, αντιπροσώπευε, βλέπετε, το 40% περίπου της συνολικής ελληνόκτητης ναυτιλίας, ανέπτυξε διεθνείς εμπορευματικές δραστηριότητες και διεκδικούσε την απαγκίστρωσή της από ποικίλους περιορισμούς που έθετε κάθε μία από τις εναλλασσόμενες κυρίαρχες Μεγάλες Δυνάμεις στην περιοχή, σε συνδυασμό ή σε αντιπαράθεση με εκείνες που επέβαλε η Οθωμανική Αυτοκρατορία στις ακτές στα τουρκοκρατούμενα ελληνικά εδάφη και σε άλλες θάλασσες. Οι караβοκύρηδες Βαλλιάνοι της ομώνυμης μετέπειτα ισχυρής εφοπλιστικής οικογένειας της Κεφαλονιάς την περίοδο 1822-1830 ενίσχυσαν με 18 νέα ιστιοφόρα μπρίκια τον στόλο τους, ενώ στο ίδιο νησί οι

καραβοκύρηδες Μεταξάδες είχαν εξαπλώσει το θαλάσσιο εμπόριό τους ως την Αζοφική Θάλασσα.

Οικονομικά ισχυροί παράγοντες και λόγιοι υποστηρικτές μέρους ή και του συνόλου των ιδεών της Γαλλικής αστικής Επανάστασης, που φιλοδόξησε να θέσει στο περιθώριο της Ιστορίας το ξεπερασμένο ιστορικά φεουδαρχικό σύστημα, ηγήθηκαν έτσι το 1821 στα Ιόνια Νησιά σημαντικών λαϊκών δυνάμεων που υπέφεραν από τον υπό βρετανική «Προστασία» απεχθή οικονομικό και αποικιοκρατικό ζυγό. Έσπευσαν να πολεμήσουν κιάλας εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στις πρώτες γραμμές των μαχών ή σε πολιτικά και στρατιωτικά επιτελεία.

Είκοσι χρόνια νωρίτερα ο λαός και μέρος της ανερχόμενης αστικής τάξης των νησιών είχαν αντισταθεί εξάλλου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, όταν αυτή από κοινού με την πιο αντιδραστική ευρωπαϊκή Δύναμη, την τσαρική Ρωσία, είχε καταλάβει τα Επτάνησα και τα είχε καταστήσει φόρου υποτελή στην Υψηλή Πύλη, με «Αυτοκρατορικό Επίτροπο» διορισμένο απ' τον Σουλτάνο τον Αντώνιο-Μαρία Καποδίστρια, υπό την «Προστασία» της Ρωσίας και ρωσοτουρκικών και τουρκοαλβανικών

στρατευμάτων, πολέμιων της αστικής δημοκρατίας που επρέσβευε η Γαλλική αστική Επανάσταση. Από τότε όμως η επτανησιακή ναυτιλία αναπτυσσόταν με ταχύ ρυθμό. Σώζεται περιγραφή σύμφωνα με την οποία ήταν «πλήθος» οι Επτανήσιοι «έμποροι και πλοίαρχοι» που το 1801 συμμετείχε σε τελετή εκδήλωσης σεβασμού προς τον σουλτάνο στην Πόλη, από κοινού με τέσσερα επτανησιακά πλοία.

Οι εγκατεστημένοι στη Μαύρη Θάλασσα και τις παραδουνάβιες περιοχές έμποροι και πλοιοκτήτες της Κεφαλονιάς ήταν, σε πρώτη φάση, η πιο δυναμική και εξωστρεφής νέα οικονομικά ομάδα της Επτανήσου, έστω και αν ήταν γόννοι ισχυρών γαιοκτητικών οικογενειών, μαζί και με βιοτέχνες/ τεχνίτες, όπως μαρτυρούν έρευνες. Εύποροι και μορφωμένοι στη Δύση γόννοι παλαιών φεουδαρχικών οικογενειών και ακμαίων εμπόρων ειδών πολυτελείας είχαν στελεχώσει εξάλλου τα επιτελεία των Γάλλων Δημοκρατικών στην Κέρκυρα και στ' άλλα νησιά του Ιονίου τα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα, δεκτικοί στα πολιτικά και κοινωνικά μηνύματα της εποχής, πολιτικοί πρωταγωνιστές στη διάδοση νέων ιδεών στα Επτάνησα στη συνέχεια.

Η παρακμή της Βενετίας είχε προκαλέσει άλλωστε ολοένα και μεγαλύτερη οικονομική διείσδυση των ευρωπαϊκών Δυνάμεων, οι οποίες χρησιμοποιούσαν τους Ιόνιους μεταφορείς για την επέκταση των εμπορικών δραστηριοτήτων τους. Η εμπορική δραστηριοποίηση για λογαριασμό των Ευρωπαίων με εκμετάλλευση των μεταξύ τους ανταγωνισμών ήταν, σύμφωνα με έρευνες, αυτή που έθεσε τις βάσεις για την αυτοδύναμη ανάπτυξη του Ιονίου στόλου, συχνά και με τη χρήση «ουδέτερων» σημαιών, σε συνεργασία με πλοιοκτήτες στις απέναντι ελληνικές ακτές. Όπως έχει αποδείξει ο Βλασσόπουλος, αν δεν κάνουμε λάθος, ο ίδιος ο Ιωάννης Καποδίστριας, ως αξιωματούχος της κερκυραϊκής διοίκησης λίγο μετά το 1800, είχε επιμεληθεί τη σύνταξη Κανονισμού λειτουργίας της Ναυτιλίας.

Ιστορικά η ανάπτυξη της ναυτιλίας στον ευρύτερο χώρο του Ιονίου αποτέλεσε την πρώτη φάση της συνολικής διαδικασίας ανάπτυξης της ναυτιλίας στον ελληνικό χώρο, με τη ναυτιλία των νησιών του Αιγαίου να παραλαμβάνει τη «σκυτάλη» από τις δυτικές ελληνικές ακτές και τα Επτάνησα. Επτανήσιοι πλοιοκτήτες και έμποροι είχαν κυριαρχήσει στις εμπορικές κοινότητες της Διασποράς,

πρωταγωνιστώντας στο εμπόριο των σιτηρών της Ανατολικής Μεσογείου, το οποίο υποτασσόταν ολοένα και περισσότερο στις ευρύτερες ροπές της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής οικονομίας.

Έτσι, σύμφωνα με τις ίδιες αναλύσεις, μέλη των φεουδαρχικών οικογενειών εγκατέλειψαν την εκμετάλλευση της γης ως κύριας πηγής εισοδήματος και απόκτησης πολιτικού και κοινωνικού κεφαλαίου και προσανατολίστηκαν προς την πλοιοκτησία και, ευρύτερα, προς τον αναπτυσσόμενο και ιδιαίτερος επικερδή οικονομικό και επιχειρηματικό χώρο της εμπορικής ναυτιλίας. Κύρια πηγή πλούτου αναδείχθηκε ο τομέας του θαλάσσιου εμπορίου και των συνοδευτικών του υπηρεσιών.

Συγχρόνως, όπως λέγεται χαρακτηριστικά, «μεγάλα» ονόματα του εμπορίου επεξέτειναν τις οικονομικές τους δραστηριότητες σε ένα μεγάλο εύρος τους, όπως στον χώρο της αγροτικής παραγωγής μέσω πιστώσεων, αλλά και σε υποτυπώδεις προσπάθειες βιοτεχνικής, πρώτης βιομηχανικής συγκρότησης. Αρκετά μέλη της εμπορικής και ναυτιλιακής ελίτ, όπως έχει αποδείξει ο Γεράσιμος Παγκράτης, προέρχονταν από τον χώρο της γαιοκτητικής «Ευγένειας» της Κέρκυρας, η οποία αποτέλεσε

επί μακρόν το ναυτιλιακό κέντρο των Ιονίων Νήσων.

Επρόκειτο για οικογένειες που μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν το εξαγωγικό και εισαγωγικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων, οδηγώντας στη διαμόρφωση μιας αστικής τάξης που έμελλε ν' αποτελέσει φορέα των νέων καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής και μετασχηματισμών της επτανησιακής οικονομίας και κοινωνίας, σαφώς διαφοροποιημένων από αυτούς του υπόλοιπου ελλαδικού χώρου. Ήταν ίσως μια αστική τάξη αναπτυγμένη πρόωρα, με σαφήνεια στόχων και επιδιώξεων, με πλούσια παράδοση επαφής με τη διοίκηση δυτικού τύπου, με «αστική ταυτότητα» και αυξανόμενη αυτοπεποίθηση.

Την ανερχόμενη και ολοένα και πιο ισχυρή αστική τάξη της Επτανήσου είχε υποστηρίξει εξάλλου το 1819 ο Ιωάννης Καποδίστριας με

σθένος, ώριμος πια, όταν ως υψηλόβαθμος αξιωματούχος της Ρωσίας είχε καταγγείλει τον παραγκωνισμό των πιο ικανών τοπικών παραγόντων από τη βρετανική «Προστασία» στα νησιά, με ρητή καταδίκη της φεουδαρχικής τάξης που μαζί με τους Ενετούς εκυβερνούσε τα νησιά επί αιώνες κι επαλινόρθωνε μερικώς εκ νέου η Βρετανία ως σίγουρο στήριγμα.

Θαρρετά, ξεκόβοντας κι απ' το αριστοκρατικό οικογενειακό παρελθόν του, αποκηρύσσοντας την αριστοκρατική φεουδαρχική τάξη του, ο γαλουχημένος τα φοιτητικά του χρόνια στην Πάδοβα με προοδευτικές ιδέες της εποχής Ιωάννης Καποδίστριας ετάχθηκε τότε ξεκάθαρα με την επτανησιακή αστική τάξη. Αηδιασμένος σχεδόν, σύμφωνα με τα λόγια του, με τη διεφθαρμένη κοινωνική τάξη του. Μετανιωμένος ίσως κιόλας για όσα ο ίδιος, αναπληρώνοντας τον πατέρα του, πολύ νέος είχε διαπράξει ως Αυτοκρατορικός Επίτροπος της Πύλης αντί του πατέρα του το 1801 στην Κεφαλονιά, επιβάλλοντας «δια πυρός και σιδήρου», με βαναυσότητες και πραγματική λεηλασία «απείθαρχου» χωριού, το οπισθοδρομικό πολίτευμα που είχαν επιλέξει οι ενωμένες ρωσοτουρκικές δυνάμεις ή μάλλον, ακριβέστερα, η Οθωμανική Πύλη.

Οι εκπρόσωποι της βρετανικής αστικής τάξης και τα οικονομικά πιο ξεπεσμένα τμήματα της αριστοκρατικής τάξης των Επτανήσων, αλλά όχι μόνον αυτά, με επικεφαλής τον βαρόνο και λόγιο και ιδρυτή φιλολογικής Εταιρείας για την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας Εμμανουήλ Θεοτόκη ένωσαν το 1821 τα συμφέροντά τους, για τους δικούς της λόγους η κάθε πλευρά, μπροστά στον κίνδυνο να πληγούν τα συμφέροντά τους από τις «αυτονομιστικές» κινήσεις ισχυρών μερίδων της επτανησιακής αστικής τάξης και του επτανησιακού λαού.

«Κράτα με να σε κρατώ», ήταν η λογική τους. Από κοινού εστράφηκαν εναντίον της Ελληνικής αστικής Επανάστασης. Όχι μόνο με λόγια, μα και με τη βία.

Συγχρόνως, τμήματα της επτανησιακής ελίτ είχαν την οικονομική ισχύ, σύμφωνα με αναλύσεις ερευνητών που προαναφέραμε και

άλλων, ώστε ν' αποδεσμευτούν από τη γαιοκτησία, ν' αφοσιωθούν στην εμπορική δραστηριοποίηση, να παρέμβουν ως πιστωτές κυρίαρχα στο κύκλωμα της αγροτικής παραγωγής, να μετασχηματίσουν τις δομές των εμπορικών και ναυτιλιακών επιχειρήσεων, να εκτοπίσουν την παλιά πολιτική τάξη. Σύμφωνα με ερευνητές, οικογένειες που εστίαζαν στο εμπόριο και τη ναυτιλία είχαν πλέον δεσμούς αίματος ή προέρχονταν από τις «χρυσοβιβλικές» οικογένειες που εβάσιζαν την ισχύ τους στην εκμετάλλευση των ιδιόκτητων γαιών. Είχαν εγκαταλείψει την εκμετάλλευση της γης ως κύριας πηγής εισοδήματος και προσανατολίστηκαν σταδιακά προς την πλοιοκτησία και τον επικερδή οικονομικό και επιχειρηματικό χώρο της εμπορικής ναυτιλίας, με την εκμετάλλευση της εγγείου ιδιοκτησίας να αποτελεί πλέον μια συμπληρωματική ή ενισχυτική πηγή εισοδήματος. Ήταν φανερό, συγχρόνως, ότι η βρετανική κυριαρχία θα ευνοούσε κατά βάθος τη συγκρότηση μιας «πρώτης γενιάς» καπιταλιστικών επιχειρήσεων.

Το «απελευθερωμένο» εμπόριο και η ναυτιλία, όπως έχουν συμπεράνει μελετητές, αποτέλεσαν τους πιο ουσιαστικούς παράγοντες για τον οικονομικό μετασχηματισμό των Επτανήσων σε αστική κατεύθυνση, οδηγώντας στη

διαμόρφωση μιας ισχυρή αστικής ομάδας με συχνά αντιτιθέμενα συμφέροντα στο εσωτερικό της και διαφορετικές επιδιώξεις, που προέκυψε από την αργή και βασανιστική διαδικασία συσσώρευσης πλούτου και κεφαλαίου μέσω της ναυτιλίας από τα μέσα του 18ου αιώνα. Το εμπόριο και η ναυτιλία, όπως και η βρετανική κυριαρχία, έπαιξαν τον ρόλο του προωθητή της καπιταλιστικής ανάπτυξης, σε συνθήκες που η δομή της κοινωνίας δεν μπορούσε ακόμη να υποστηρίξει την ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Αντιθέτως, σύμφωνα πάλι με τον Μηνά Αντύπα, ήταν ο έμπορος και πλοιοκτήτης που θα έπαιζε τον πρώτο ρόλο στον κοινωνικό μετασχηματισμό, λίγο-πολύ σύμφωνα με την ερμηνεία της θεώρησης του Καρλ Μαρξ για την εξέλιξη του εμπόρου σε καπιταλιστή και βιομήχανο. Οι μεταφορές αποτελούσαν άλλωστε, σύμφωνα με τον Μαρξ, κλάδο βιομηχανικό.

PROCLAMAZIONE.

B. THEOTOKY.

Da parte di SUA ALTEZZA il PRESIDENTE, e dei
Prestantissimi SENATORI degli Stati Uniti
delle Isole Jonie ec., ec., ec.

IL GOVERNO ESECUTIVO di questi Stati avendo ricevuto informazioni di varie insorgenze, che scoppiarono nella Morea, e ponendo mente alla situazione in cui s'attrovano le vicine Provincie sotto il Dominio Turco, stima necessario di proclamare, a norma e regola di tutti i Sudditi degli Stati Uniti delle Isole Jonie, domiciliati in qualsivoglia dei summentovati Paesi, che, ove prendessero parte nelle attuali insorgenze, o in qualche attacco od altra operazione ostile, che potrebbe accadere, essi perderanno necessariamente ogni diritto o pretesa all'ingerenza in loro favore da parte del GOVERNO di questi Stati, di cui sono Sudditi Nativi, o da parte dei Consoli Britannici, che sono incaricati di proteggere i loro diritti, in qualsiasi paese straniero, ove risiedessero.

La presente sarà stampata nelle due lingue Greca, ed Italiana, e pubblicata a conoscenza universale.

Corsù, 9 Aprile 1821.

Per Ordine del SENATO
SIDNEY G. OSBORNE,
Segretario del SENATO pel Dipart. Generale.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

B. ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Εκ μερους της ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ του
ΠΡΟΕΔΡΟΥ, και των Εκλαμπροτατων
ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ του Ενωμενου Κρατους των
Ιωνικων ΝΗΣΩΝ.

Η ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ αὐτοῦ τοῦ Κράτους λαμβάνοντας εἰδήσεις περὶ διαφόρων γάσεων ὅπου ἐξέσπασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ στοχαζομένη τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρίσκονται καὶ ὑπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς Δυνάμεως γειτονεύουσαι Ἐπαρχίαι, κρίνει ἀναγκαῖον νὰ προκηρῦξη, διὰ κανόνα καὶ εἰδήσιν ὅλων τῶν ὑπηκόων τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰωνικῶν Νήσων ὅπου ἔχουν τὸ κατοικημάτων εἰς ὁποιονδήποτε τῶν ἀνωφερμένων τόπων, ὅτι, ἂν αὐτοὶ λάβωσι μέρος εἰς τὰς τωρινὰς γάσεις, ἢ εἰς κήνενα ἄλλον ἐχθρικὸν ἐπιχειρήμα, ὅπου τύχη νὰ συμβῆ, θὰ χάσουν ἐξ ἀνάγκης κάθε δικαίωμα ἢ ἐλπίδα τῆς μεσυλαβήσεως ὑπὲρ αὐτῶν τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ τοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῖου εἶναι ὑπῆκοοι ἰθαγενεῖς, ἢ ἐκ μερους τῶν Βρεττανικῶν Προξένων, ὅπου εἶναι διαρισμένοι νὰ προστατεύουν τὰ αὐτῶν δικαιώματα, εἰς ὁποιονδήποτε ξένον τόπον ἔχουν τὸ κατοικημα.

Ἡ παρούσα θὰ τυπωθῆ καὶ εἰς τὰς δύο γλώσσας, τὴν Ἀπλευληνικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν, καὶ θὰ δημοσιευθῆ ἀπανταχοῦ διὰ νὰ τὴν μάθωσιν ὅλοι.

Κορφοί, 9 Ἀπριλλίου 1821.

Ἐξ Ἐπιταγῆς τῆς ΒΟΥΛΗΣ,
ΣΙΑΝΗΣ Γ. ΟΣΒΟΡΝΗΣ,
Ἐξ Ἀποφ. τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Γεν. Δικμ.

ΑΔΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣ.

ΚΟΡΦΟΙ, ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

Από τις 9 Απριλίου 1821, λίγο μετά το ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης δηλαδή, ο βαρόνος Θεοτόκης και οι συν αυτώ της Ιονίου Γερουσίας είχαν αδιάντροπα διακηρύξει «ουδετερότητα», όπως επιθυμούσε η βρετανική Αρμοστεία, με φρασεολογία που

λίγο απείχε από καταδίκη-αποκήρυξη της Επανάστασης και αποτελούσε, όπως αποδείχθηκε, προαναγγελία μέτρων καταστολής και υποβοήθησης ουσιαστικά των Οθωμανών. Μια μικρή «Ιερά Συμμαχία» με οπλισμό βρετανικό και ελληνικές υπογραφές σχηματίστηκε, προφανώς με τον φόβο και ότι η Επανάσταση στα οθωμανικά εδάφη μπορεί να συνδυαζόταν με κίνημα ανατροπής του αισχρού και βάρβαρου νησιωτικού καθεστώτος στο Ιόνιο Πέλαγος.

Μόλις δύο δεκαετίες περίπου είχαν περάσει άλλωστε από τότε που η «αφύπνιση» της ελληνικής-εθνικής συνείδησης επί Γάλλων Δημοκρατικών και οι λαϊκές απαιτήσεις για δημοκρατικές και οικονομικές αλλαγές είχαν συνδυαστεί με ελπίδες για δημοκρατικό ανεξαρτησιακό Σηκωμό σ' όλη την Ελλάδα και είχαν οδηγήσει σε ταραχές που είχαν σπείρει φόβο και τρόμο στο επτανησιακό οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο. Μαζί είχαν τρομάξει και μερίδες της ανερχόμενης αστικής τάξης με ή χωρίς τίτλους ευγενείας, που μπροστά στον φόβο του λαού έκριναν χρήσιμο να επιχειρήσουν να προσεταιριστούν όλο και περισσότερο την αμιγώς αριστοκρατική τάξη, ενώ υπονόμευαν τη θέση της για να αναλάβουν αυτές τα ηνία. Μαζί με τις ιδέες της Γαλλικής

Επανάστασης, τα ανατρεπτικά και τυπωμένα το 1798 στην Κέρκυρα δημοκρατικά κηρύγματα του Ρήγα Φεραίου με το κάλεσμα «να σφάξωμεν τους λύκους που στον ζυγό βαστούν και Χριστιανούς και Τούρκους σκληρά τους τυραννούν και στην δικαιοσύνην να σκύψη ο εχθρός», είχαν συγκλονίσει τα Επτάνησα.

Διακηρύσσοντας «ουδετερότητα», την ίδια ημέρα, τις 9 Απριλίου 1821, με ειδική προκήρυξή της η Ιόνιος Γερουσία εδήλωνε, λαμβάνοντας υπόψη της ειδήσεις «περί διαφόρων στάσεων οπού εξέσπασαν εις την Πελοπόννησον» και την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν «αι υπό της Οθωμανικής Δυνάμεως γειτονεύουσαι Επαρχίαι», ότι οι Επτανήσιοι που είχαν κατοικία και σ' αυτές τις περιοχές θα έχαναν «εξ ανάγκης» το δικαίωμά τους να υποστηριχθούν «αν αυτοί λάβωσι μέρος εις τωρινάς στάσεις, ή εις εφόδους, ή εις κανένα άλλον εχθρικόν επιχείρημα», προφανώς όποιον λόγο κι αν είχαν και ακόμη και αν αμύνονταν.

Αυτό, όμως, ήταν το λιγότερο, αφού θα μπορούσε να πει κανείς, στην προσπάθειά του να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, πως επρόκειτο ίσως για μίαν απλώς υποχωρητική διπλωματική συμβιβαστική κίνηση κατευνασμού

της βρετανικής εξουσίας άνευ σημασίας και υποτίθεται χωρίς ιδιαίτερες συνέπειες.

Στην πραγματικότητα, από κοινού και ξεχωριστά η βρετανική Αρμοστεία και η Ιόνιος Γερουσία και Βουλή υλοποίησαν βάρβαρα μέτρα εις βάρος του λαού, καθώς ξεσηκωνόταν κύμα πολύμορφης αλληλεγγύης προς την επαναστατημένη Ελλάδα και μίσους για τη βρετανική δεσποτεία και τους υποτακτικούς της. Η κήρυξη του στρατιωτικού νόμου δεν εβράδυνε.

Επίσης, με έγγραφο με ημερομηνία 18 Ιουλίου 1821 ο αναπληρωτής αρμοστής Άνταμς επαναλάμβανε, καθώς δεν εισακούονταν οι διαταγές των υποτακτικών του, ότι απαγορευόταν η συμμετοχή πλοίων με την ιονική σημαία, όπως και με τη βρετανική, σε κάθε είδους πολεμικές επιχειρήσεις εναντίον των Οθωμανών.

Όπως ανέφερε, «διάφορα Πλοία και Βάρκαις σκεπασμέναις με Σημαίαν Βρετανικήν και Ιωνικήν επεχειρίσθησαν εις τα Παραθαλάσσια της Πελοποννήσου και της Ρουμελίας να λάβωσιν εμπράκτως μέρος εις τον πόλεμον εναντίον των δυνάμεων της γης και της θαλάσσης και των Φρουρίων της Οθωμανικής

Πόρτας», ενώ οι Ιόνιοι «ευρίσκονται εις τέλειαν ειρήνην και φιλίαν με την Υψηλήν Πόρταν». Πραγματοποιούσαν, υποτίθεται, «ανόμους και Πειρατικές επιδρομάς».

Διέτασσε, «με την γνώμην και συναίνεσιν της ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ και της Εκλαμπροτάτης ΒΟΥΛΗΣ», να συλληφθούν και να παραπεμφθούν σε δίκη οι «καραβοκύριοι αυτών ομού με τους Ναύτας των».

Κορύφωση ίσως της βαναυσότητας ήταν όσα επακολούθησαν στη Ζάκυνθο το δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 1821, όταν χωρικοί άνοιξαν πυρ εναντίον τουρκικού πλοίου που κυνηγημένο από ελληνικά κατέφυγε σε ακτή του νησιού. Βρετανική στρατιωτική δύναμη, καθώς τα συμφέροντα της Αρμοστείας και της Βρετανικής Αυτοκρατορίας ήταν ακόμη ταγμένα υπέρ της «ακεραιότητας» της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, τους επιτέθηκε. Πέντε Ζακύνθιοι πέρασαν από έκτακτο στρατοδικείο και απαγχονίστηκαν δημοσίως. Βρετανοί περιέχυσαν τις σορούς τους με καυτή πίσσα, τις έβαλαν σε σιδερένια κλουβιά και τις κρέμασαν σε λόφο ορατό απ' την πόλη. Κάτι τέτοιο «συνέβαινε» τότε και στην πατρίδα του, βρήκε να πει το 1858 ο θεωρούμενος άκρως φιλελεύθερος οπαδός της βρετανικής αστικής

εκμεταλλευτικής δημοκρατίας λόρδος Γλάδστον κομίζοντας δημοκρατικές «μεταρρυθμίσεις» παγίωσης της βρετανικής κυριαρχίας στα Επτάνησα.

Όλα γίνονταν άλλωστε είτε με την ανοιχτή δημόσια επιδοκιμασία είτε με την ένοχη σιωπηρή συγκατάθεση της Ιονίου Γερουσίας ή, αλλιώς, εκείνων των τμημάτων της παλαιάς και της νεότερης κοινωνικής τάξης και των εξαρτημένων κοινωνικών στρωμάτων που συμμαχώντας με τους Βρετανούς νέμονταν μαζί την εξουσία και πλούτο, ενώ άλλα τμήματα της επτάνησιακής αστικής τάξης, με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, διεκδικούσαν όλο και μεγαλύτερο δικό τους μερίδιο στην εξουσία. Μέρος της Ιονίου Βουλής διαφωνούσε εξάλλου με την ηγεσία της, που εκφραστής της ήταν η Ιόνιος Γερουσία.

Οι Επτανήσιοι που υπέφεραν τότε από τους διωγμούς με αφορμή ή αιτία την εθνικοαπελευθερωτική και αστική Επανάσταση του '21 ήταν ένα μέρος τελικά από τους 8.000 άντρες, γυναίκες και παιδιά-θύματα της βρετανικής ωμότητας που ο Γερμανός φιλόσοφος Καρλ Μαρξ το 1859 με άρθρο του στη νεοϋρκέζικη εφημερίδα «New York Daily Tribune» εστιγμάτιζε καταγγέλλοντας τις

μαστιγώσεις, τις συλλήψεις, τους απαγχονισμούς, την καταπίεση και τη λεηλασία του λαού στα νησιά του Ιονίου Πελάγους την εποχή του. «Γυναίκες και παιδιά μαστιγώθηκαν μέχρις αίματος», είχε καταγγείλει ο Μαρξ στηλιτεύοντας τη διαρκή βρετανική βαναυσότητα. Αφορούσαν τελικά και το '21 αυτά.

Φρίπτει και σοκάρεται με την ταξική ωμότητα της κυρίαρχης επτανησιακής πολιτικής τάξης της εποχής, μα και θαυμάζει το σθένος των αγωνιστών προγόνων μας όποιος εγκύπτει σε ιστορικά, αποκαλυπτικά έγγραφα της περιόδου στον θησαυρό των Ιστορικών Αρχείων της Κέρκυρας φυλαγμένα απ' τους ανθρώπους τους ως κόρη οφθαλμού.

Άλλο κατάπτυστο έγγραφο-απόφαση με ημερομηνία 13 Ιουνίου 1821 απαγόρευε στους Επτανήσιους να κατευθύνονται με πλοία στα ελληνικά λιμάνια, απειλώντας με «ποινή θανάτου».

PROCLAMAZIONE.

F. ADAMI.

Da Parte di Sua Eccellenza il Maggiore Generale Sir EDMUND ADAM, Cavaliere Comandante dell'Oceano del Nord...

È stato stato rilevato da informazioni ufficiali che vari Navigli e Barche coperte di Paviglione Britannico ed Ionio sono state impiegate nelle Coste della Morca e Roumelia...

Così viene per la presente dichiarato che tutte le Barche ed altri Navigli che saranno trovati eseguendo tali illegali e piratice operazioni...

E se qualcuno dei suddetti Navigli, i loro Capitani o qualunque altro dell'Equipaggio sarà in qualunque tempo trovato entro i limiti di questi Stati...

La presente sarà stampata nelle due lingue Greca ed Italiana e pubblicata a conoscenza universale.

Dal Palazzo, Corfù il 18 Luglio 1821.

Per Comando di Sua Eccellenza, THOMAS LANE, Int. Segret. del Lord Alto Commissario.

ΑΡΧΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΟΡΦΟΙ, ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

PROCLAMAZIONE.

B. THEOTOKY.

Da Parte di Sua Altezza il Presidente, e dei Prestantissimi Senatori degli Stati Uniti delle Isole Jonie ec., ec., ec.

Ritornando al Governo di questi Stati, che parecchi Individui Sudditi Jonii abbiano con una Proclamazione, in data 1.º Giugno 1821...

In quanto agli altri Individui Sudditi di questi Stati, i quali sono la scorta di tali insulti Condottieri Jonii, e col carattere annesso a questa pubblica condizione...

Il Governo è bene convinto che le predette disposizioni saranno bastevoli per tracciare la linea di condotta di ogni altro Suddito...

Segue il Registro dei Nomi.

- C. Miraldis, Fungozi Pania, I. Fosca, Dimosio Venetico, Andrew Metaxa, Panajoti Strava.

Michale Contafis, Segretario ed Interprete.

La presente sarà stampata nelle due Lingue Greca ed Italiana, e pubblicata a conoscenza universale.

Corfù, il 18 Luglio 1821.

Per Ordine del Senato SIDNEY G. OSBORNE, Segretario del Senato per il Dip. Gen.

ΑΡΧΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΟΡΦΟΙ, ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ.

Β. ΘΕΟΤΟΚΙΣ.

Εκ μέρους της ΑΥΤΟΥ ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ, και των ΕΚΛΗΜΠΡΟΤΑΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ του Ενωμένου ΚΡΑΤΟΥΣ των Ιονικών ΝΗΣΩΝ.

Επειδή η Διοίκηση του Κρατους τούτου υπογράφου, δε μπορεί να αντέξει, πέραν ή τριημέριον του πρώτου μηνός της μηνός Ιουλίου 1821...

Πηδ οι τρεις άλλοι υποκείμενοι, και οι άλλοι τρεις τ' Κρατους τούτου, οι οποίοι υπό τον όνομα των τριών Ιονικών Επαρχιών...

Η Διοίκηση των Υπογράφωντων εκάστη, δε τ' όνομα μέρη δε δύναται να παραστήσει τ' όνομα του Κρατους εκτός άλλου κρηπίου, ο οποίος προσπαθήσει να μνησθί το τ' όνομα και αξιοσημειωμένον περιλήγει του τ' όνομα τ' όνομα.

Αναθήν ή κρηπίου των υπογράφωντων Ονομάτων.

- K. Miraldis, Βυργιλιε Πανος, I. Fosca, Διονύσιος Στραβος, Αχιλλος Μιραλδης, Παναγιωτι Στραβος.

Μιχαηλ Κοσταφίσις ή κρηπίου του Διαρρηκτικού.

Η παρούσα δε τ' όνομα δε δύναται να υπογράφου εκτός άλλου κρηπίου, ο οποίος προσπαθήσει να μνησθί το τ' όνομα και αξιοσημειωμένον περιλήγει του τ' όνομα τ' όνομα.

Κορφύ, 18 Ιουλίου 1821.

Εκ Εντολής της ΒΟΥΛΗΣ, HENRIET OSBORNE, Secy. del Senato per il Dip. Gen.

Τις 18 Ιουλίου 1821 η Ιόνιος Γερουσία με την υπογραφή του βαρόνου Θεοτόκη εδημοσίευσε την ακόλουθη αισχρή προκήρυξη:

«Επειδή η Διοίκησης του ΚΡΑΤΟΥΣ τούτου επληροφόρηθη, ότι μερικά υποκείμενα, υπήκοοι Ιωνικοί ετόλμησαν με ένα Προκήρυγμα τη 1.τη του Ιουλίου 1821 σημειωμένου (το πρωτότυπον του οποίου σώζεται εις χείρας της Διοικήσεως) να κηρυχθώσιν ως αρχηγοί και οδηγοί των Κεφαλληνίων και Ζακυνθίων, και εν ταυτώ εκπληρωταί των προσταγών ενός ξένου χαρακτηριστικού Υποκειμένου, και ότι οι

ειρημένοι με τέτοιον ψειδή και εγκληματικόν
φέρσιμον γινόμενοι οδηγοί μερικών
καθωπλισμένων ανθρώπων παρομοίως
Ιωνικών υπηκόων, απέρασαν εις την
Πελοπόννησον να γίνωσιν με το έργον
συμμέτοχοι του εκεί πολέμου, πράττοντες
ούτως εναντίον του κοινού δικαιώματος των
Εθνών, και φανερώς παραβαίνοντες την περί
της ουδετερότητος Πράξιν της Διοικήσεως του
Κράτους τούτου, η οποία δεν έχει πόλεμον μήτε
αυτή, μήτε ο Αύγουστος ΒΑΣΙΛΕΥΣ οπού την
προστατεύει, με κανένα από τα δύο μέρη όπου
πολεμούν εις την άνωθεν Χερσόνησον, διά
τούτο η ΤΕΛΕΣΙΟΥΡΓΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑ του
Κράτους τούτου κάμνει γνωστόν τοις πάσι διά
της παρούσης, ότι εάν οι άνωθεν ονομαζόμενοι
αρχηγοί, των οποίων τα ονόματα θα
σημειωθώσιν εδώ κάτωθεν, δεν παραιτηθώσιν
από την κακήν των ταύτην επιχείρησιν εις το
διάστημα δεκαπέντε ημερών από την
δημοσίευσιν της παρούσης, και δεν
επιστρέψωσιν εις τας Νήσους δια να κριθώσιν,
αυτοί θα εννοούνται ως παντοτινά εξόριστοι
από τα Ιωνικά χώματα, τα αγαθά των θα
γένωσιν Αυθεντικά, και εις κάθε καιρόν οπού
πέσωσιν εις χείρας της Διοικήσεως θα τους
μεταχειρίζεται, καθώς ο νόμος διορίζει περί των
Κεφαλικώς εξορίστων.

Περί δε των άλλων υποκειμένων, όσοι είναι υπήκοοι του Κράτους τούτου, οι οποίοι υπό την οδηγίαν των τοιούτων Ιωνικών ψευδοαρχηγών, και με τον χαρακτήρα οπού τους δίδει η αυτή πολιτική των κατάστασις, φαίνεται, ότι επλανήθησαν υπό τους άνωθι αρχηγούς να κάμωσι τον πόλεμο εις την άνωθεν Χερσόνησον, καθώς και περί παντός άλλου Ιωνικού υποκειμένου, το οποίον με τοιούτους τρόπους παρεσύρθη να φερθή εχθρικώς εναντίον εις κανένα από τα δύο μέρη οπού πολεμώσιν εις την άνωθεν Χερσόνησον, ή εις άλλο μέρος, προστάζεται αδιαφόρως προς όλους αυτούς να επιστρέψωσι το ογλιγορότερον εις τας φαμιλίαις των, διά να μην υποπέσωσιν εις την αυστηρότητα εκείνην, εις την οποίαν το φέρσιμό τους οπού εναντιείται εις τας αρχάς της ουδετερότητος οπού ήδη η Διοίκησις των επροκήρυξε, πρέπει αφεύκτως να τους υποβάλλη.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ είναι πληροφορημένη καλώς, ότι τα άνωθεν μέτρα θα είναι αρκετά να ανερευνώσι τα ίχνη του φερσίματος κάθε άλλου υπηκόου, ο οποίος προσπαθήσει να μιμηθή το τολμηρόν και αξιοκατηγόρητον παράδειγμα των άνωθεν υποκειμένων».

Ακολουθούσαν τα ονόματα αρχηγών του επτανησιακού εκστρατευτικού σώματος που είχε πολεμήσει στη μάχη του Λάλα. Δεν εξορίζονταν απλώς. Δημεύονταν οι περιουσίες τους. «Αφεύκτως» θα περίμενε «αυστηρότητα» κάθε αγωνιστή. Εξαγγελλόταν ότι ήταν υπό παρακολούθηση «τα ίχνη του φερσίματος» κάθε υπηκόου!

Ποιοι άλλοι «Ευγενείς» συνέθεταν το 1821 μέχρι και το 1827 την Ιόνιο Γερουσία με επικεφαλής τον Κερκυραίο Εμμανουήλ Θεοτόκη και είχαν το δικαίωμα να μιλούν και εξ ονόματος της Ιονίου Βουλής σε αγαστή συνεργασία με τους Βρετανούς αρμοστές; Ο Κεφαλονίτης Νικόλαος Άννινος, ο Ζακύνθιος Δημήτριος Φωσκάρδης, ο Λευκάδιος Άγγελος Κόνδαρης, οι Κερκυραίοι Στάμος Χαλικιόπουλος - Μάντζαρος και Ευτύχιος Ζαμπέλης, ο Κυθήριος Ιωάννης Κοντολέος, ο Ιθακήσιος Βασίλειος Ζαβός, ο Κεφαλονίτης Μαρίνος Βέγιας. Που τα ονόματα αυτών ή απογόνων τους απαντώνται στις λίστες των μελών της Ιονίου Γερουσίας μέχρι και τις παραμονές σχεδόν της ένωσης της Επτανήσου με την Ελλάδα. Όλοι τους σχεδόν ωφελημένοι και με διάφορα παράσημα, όπως έμελλε άλλωστε μετά την Ένωση να παρασημοφορηθεί από το ελληνικό κράτος και ο Κερκυραίος Γενικός Εισαγγελέας της

επτανησιακής «κυβέρνησης» Δημήτριος Κουρκουμέλης που λίγα χρόνια νωρίτερα είχε εισηγηθεί τον πλήρη αποχωρισμό απ' τα Επτάνησα και την πλήρη αποικιοποίηση της Κέρκυρας και των Παξών απ' τους Βρετανούς!

Παρόλο που -σύμφωνα με αναλυτή- η ενσωμάτωση στον εθνικό κορμό υποσχόταν περισσότερες ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη, αλλά και την ανάληψη πρωταγωνιστικού ρόλου από την επτανησιακή αστική τάξη, την πιο σαφώς διαμορφωμένη αστική τάξη του ελλαδικού χώρου δεδομένου του περιβάλλοντος στο οποίο αναπτύχθηκε, στα πολιτικά πράγματα του νέου κράτους, τα επί μέρους συμφέροντα και οι διάφορες τάσεις της κυρίαρχης ελίτ εκφράστηκαν πολιτικά με διαφορετικούς τρόπους.

Στη συνέχεια, η οικονομική ισχύς της αστικής τάξης στο πλαίσιο του ελληνικού κράτους όντως μεταφράστηκε σε πολιτική, με την επιπρόσθετη ιδιότυπη «κατασκευή» του «ευεργετισμού». Οι ρίζες για τον αστικό μετασχηματισμό της Επτανήσου και τη διαμόρφωση της αστικής της τάξης ανάγονται πράγματι σ' εκείνες τις κρίσιμες πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα.

Η περίοδος εχαρακτηριζόταν, θυμίζει αναλυτής, απ' την άνοδο των καπιταλιστικών σχέσεων και στον χώρο της ανατολικής Μεσογείου και την ενσωμάτωση και πρόσδεση των υπο-περιοχών της στην παγκόσμια καπιταλιστική οικονομία. Η γαιοκτητική αριστοκρατία βρέθηκε σε φάση σοβαρών μεταβολών, σε μια μεταβατικότητα με νέα και σύνθετη εσωτερική διαστρωμάτωση τελικά της ίδιας της ομάδας της, όχι μονοσήμαντα σε «αντιδραστική» ή «συντηρητική» κατεύθυνση, όπως παλαιότερα. Το αγροτικό πλεόνασμα που συγκέντρωναν απ' τη λίγο-πολύ εξαρτημένη εργασία των χωρικών αριστοκράτες της Επτανήσου το μετέφεραν με δικά τους μέσα και έξοδα προς τα λιμάνια και εν συνεχεία με δικά τους πλοία και καπετάνιους το διοχέτευαν προς τις αγορές της Μεσογείου. Ομάδες απ' τις γαιοκτητικές αριστοκρατικές οικογένειες έμεναν μονόπλευρα φεουδαρχικές ή μεταβάλλονταν σε τμήμα της αναδυόμενης αστικής τάξης, σε συνθήκες που η βρετανική επικυριαρχία ωθούσε στην πλήρη κυριαρχία των αστικών σχέσεων στα Επτάνησα. Αναπτύχθηκαν διαφορετικά τμήματα, μερίδες και αντιτιθέμενα συμφέροντα εντός και της επτανησιακής αριστοκρατίας, έναντι και της Επανάστασης.

Ούτε η Βρετανία είχε άλλωστε ενιαία στάση σ' όλη τη διάρκεια της Επανάστασης, καθώς το 1822 άρχισε να διαφοροποιεί τη στάση της, ακόμη και έναντι της φιλοεπαναστατικής Επιτροπής της Ζακύνθου υπό τον Διονύσιο Ρώμα τότε και, πολύ περισσότερο, αργότερα με την «ανοχή» της στην αποστολή των Μεσολογγιτών στη Ζάκυνθο λίγους μήνες πριν την Έξοδο για πολεμοφόδια, όταν λόγω των εξελίξεων αναπροσάρμοζε την πολιτική της. Αναλόγως διαφοροποιήθηκε λίγο ή πολύ η στάση των επτανησιακών Αρχών.

Γενικότερα, υπήρξε ένα είδος «όσμωσης» μεταξύ γαιοκτησίας και εμπορικού κόσμου των πόλεων της Επτανήσου, καθώς και ένα τμήμα των γαιοκτημονικών οικογενειών μετεξελισσόταν με τον ίδιο τρόπο πάνω-κάτω που τμήμα από τους κοτζαμπάσηδες στα υπό οθωμανικό έλεγχο ελληνικά εδάφη άλλαζε χαρακτηριστικά, λόγω της σύνδεσής του με το εξωτερικό εμπόριο.

Ήταν, υπενθυμίζει αναλυτής, η φάση όπου ο καπιταλισμός στον χώρο της ανατολικής Μεσογείου είχε ακόμη ιστορικά προωθητικό ρόλο. Η βρετανική επικυριαρχία, παρά τις αντιφάσεις της πολιτικής της, έπαιξε ρόλο προωθητικό για την οριστική διαμόρφωση και

κυριαρχία της επτανησιακής αστικής τάξης. Η παροχή δικαιώματος πλεύσης της ναυτιλίας των Ιονίων υπό βρετανική σημαία σήμαινε τεράστια πλεονεκτήματα ή, αλλιώς, μεγάλα κέρδη για τους Επτανήσιους πλοιοκτήτες και εμπόρους με διεθνείς δραστηριότητες, που σε πρώτη φάση, τουλάχιστον, δεν είχαν οικονομικούς λόγους ν' αμφισβητήσουν επαναστατικά το βρετανικό πλαίσιο κυριαρχίας και, πάντως, εδίχασε την ολοένα και μεταβαλλόμενη οικονομική ελίτ της Επτανήσου που επιζητούσε και την πολιτική εξουσία με ή χωρίς ξένη συμμαχική «Προστασία».

Πρώτον, ότι «οι Υπήκοοι του Κράτους τούτου, όσοι με το έργον έλαβον μέρος εις τον πόλεμον, είτε εις βοήθειαν ή εναντίον κανενός από τα δύο μέρη οπού πολεμούσιν εις την Ήπειρον, ή εις Πελοπόννησον ή εις τας Νήσους και τα πλησιόχωρα πελάγη, τόσον όταν κατά πρώτην φοράν εφανερώθη η Διέγερσις των αυτών Επαρχιών, όσον και ακολούθως, εξορίζονται παντοτινά από τα Ιωνικά χώματα».

Δεύτερον, ότι «τα αγαθά αυτών είτε κινητά είτε ακίνητα, μερίδια και δικαιώματα, γίνονται Αυθεντικά, κατά την διώρισιν των περί τούτων Νόμων».

Τρίτον, ότι «κάθε φορά οπού υποπέσουν εις τας χείρας της ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ θα υποφέρουσι τα όσα οι Νόμοι της Επικρατείας προστάζουσιν εις παρομοίας περιστάσεις».

Οριζόταν ότι η απόφαση αυτή θα τυπωνόταν και θα δημοσιευόταν «εις τας Πόλεις, Χωρία και Προάστεια, Εφημερίας, Λιμένας των Νήσων του Κράτους τούτου, Καράβια» και άλλα σημεία, όπως και ότι θα την έστελναν και «εις τους εξωτερικούς γειτονικούς τόπους εις τους οποίους πρέπει να γένη γνωστή», προφανώς από εκπροσώπους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Επαναλαμβάνονταν τα περί «ουδετερότητας», ότι αυτό ήταν «το αγαθόν φέρσιμον με το οποίον έπρεπε να πορευθή απaráβata κάθε υποκείμενον των Ιονίων Νήσων» γεννημένο «εις γην ουδετέραν», ότι «κατά δυστυχίαν δεν έγιναν σεβαστές οι τέτοιαις πατρικαίς παραγγελίαις» αλλά «παρεβιάσθησαν φανερά», ότι σημειώθηκαν περιπτώσεις «αξιοκατακρίτου ανυποταξίας» και γι' αυτό η Διοίκηση όφειλε να λάβει μέτρα ώστε να μην υπερισχύσει η υποστήριξη στην Επανάσταση.

Επρόκειτο για κήρυξη στρατιωτικού νόμου με τη συγκατάθεση της Ιονίου Γερουσίας.

ATTO DEL GOVERNO

Emesso giusta l'Articolo 16, Sezione 3, Capitulo 2 della Carta Costituzionale, che determina le Infrazioni Sanitarie, e ingiunge l'applicazione delle pene relative.

(Il 13 Agosto 1821.)

PREAMBOLO.

RELATIVAMENTE all'Atto del PARLAMENTO 10 Maggio 1821, urgente di far eseguire in ciascuna delle Isole di questi Stati e loro dipendenze le Leggi Sanitarie coll'esattezza, energia e celerità, che gli ultimi accidenti avvenuti in Modone e Chiarezza imperiosamente reclamano: — E nell'intenzione di depimerne radicalmente gli abusi che in aperta violazione di Legge commettonsi, tanto da Sudditi Jonj, quanto da Esteri, con gravissima compromissione di eminenti rigardi di Pubblica Sanità in epoca di guerra guerreggiata nei Paesi limitrofi e Mari adiacenti — Viene perciò, dal giorno della pubblicazione del presente Atto durante la vacanza del PARLAMENTO di questi Stati, a tenore dell'Articolo 16, Sezione 3, Capitulo 2 della Costituzione, coll'autorità di Sua Altezza il Presidente, e del Prestantissimo Senato, e coll'approvazione di Sua Eccellenza il LORD ATTO COMMISSIONARIO del SOVRANO PROTETTOR, statuto ed ordinato quanto segue.

ART. I. Ogni sbarco clandestino nelle Coste del Territorio Jonio, e dichiarato una infrazione Sanitaria, meno che non fosse giustificato per inopinata violenza di circostanze.

ART. II. Ogni direzione di un Naviglio, Barca, Individuo qualunque, diversa da quella indicata nelle Patenti, Passaporti, e Atti relativi, che compromettesse materia di Sanità, (meno che non fosse giustificata) e dichiarata una infrazione Sanitaria.

ART. III. Ogni falsità nelle deposizioni relative ad oggetti di Sanità, e così pure ogni falsificazione di Passaporto ad Atto relativo, che compromettesse materia di Sanità, sono dichiarate infrazioni Sanitarie, meno che non fossero giustificabili.

ART. IV. Sono pure infrazioni Sanitarie tutte quelle altre che compromettono la così detta materia di Sanità, giusta le Leggi, Regolamenti e pratiche vigenti, dei Magistrati di Venezia, fino ad ora osservate in questi Stati.

ART. V. Per tutte le sopraindicite infrazioni sarà dall'Autorità competente, in esecuzione dell'Atto del PARLAMENTO 10 Maggio 1821, applicata irremissibilmente la Pena di Morte.

ART. VI. Non sarà giammai accordata piegheria di alcuna sorte per alcun caso, a prevenuti d'infrazione Sanitaria.

ART. VII. I Reggenti e Residenti delle rispettive Isole sono tenuti d'invigilare alla scrupolosa esecuzione delle anzidette disposizioni.

ART. VIII. Il presente sarà stampato, e pubblicato nelle Città, Villaggi, Borghi, Parrocchie, Porti delle Isole di questi Stati.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Εκδόθησα κατά τὸ 16 Ἀρθρον, Τμήμα 3, Κεφάλαιον 2 τῆς Χάρτις τῆς Πολιτείας, τὸ ὁποῖον προτιθεῖται τὰς Παραβάσεις τῆς Υγιείας, ἣ διατάττει τὰς περὶ τούτων πεινὰς. (Ἐτ 13.08 Ἀυγούστου 1821.)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Κατὰ τὴν Πράξιν τῆς ΓΕΝΟΤΗΣΙΑΣ τῆς 10 Μαΐου 1821 συμφωνήσαντες, ἵσταντο εἶναι νόμιμον εἰς κάθε μέρος ἀπὸ τῆς Νήσου τοῦ Κράτους τούτου καὶ εἰς τὸς ἐπόπιδας Ἐξαρτημένους Τόπους καὶ ἄλλα ἐκείτους εἰς τὴν περὶ τῆς Υγιείας Νόμου, μὴ εἶναι τὴν ἀναβολήν, ἀνάρμοτον, καὶ ταχέως, ὅπου τὸ ἔκρη συμβεβηκότα ἀπὸ ἀλλοθιῶν εἰς τὴν Μοδόνη καὶ Κιζάνιον ἀναγκαστικῶς διαταγόντες: — Καὶ μὴ σκοπὸν εἶναι ἀποβλέποντες εἰς ἀναγκαστικὸν ὅπου γίνονται μὴ ποσῶν παρὰ τὴν Νόμον, τὴν ἀπὸ τῶν λοιπῶν Τόπων εἶναι ἀπὸ τῶν Σπυρι, μὴ μεταβιβάσαντες κινδύνον τῶν κινδύνων παραβῶν τῆς Κονίας, Ἰγνίου, εἰς κερὰ μέρη τῶν ἄλλων ἐξαρτημένων εἰς τὸς γειτονικοὺς Τόπους καὶ εἰς τὰ ἐκτετατωμένα Πόδια, — Διὰ τούτων ἀπὸ τῆς ἀφῆρας τῆς δημοτικῆς τῆς παρούσης Πράξεως, διαταχθέντες τῆς Ἀρχῆς τῆς Γενοτίας τοῦ Κράτους τούτου, κατὰ τὸ 16 Ἀρθρον, Τμήμα 3, Κεφάλαιον 2, τῆς Πολιτείας, τῆς ἑκείτης τῆς Διοικῆσεως τοῦ Προέδρου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου, καὶ τὸ ἵσταντο τῆς Αἰτίας Ἐξουσίας τοῦ ΛΟΡΔ ΜΠΑΡΟΝ ΑΡΧΟΜΑΧΟΥ τοῦ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ἀποβλέποντες καὶ προσέχοντες τὰ ἀκόλουθα.

Ἀρθ. 1.º Κατὰ ἕκαστον ἔξαρτημένον εἰς τὰς Παραβάσεις τῆς ἰσχυρῆς Χάρτις, νομιμῶς μὴ παραβῶν τῶν τῆς Υγιείας Διατάξεων, ἔκρη μόνον εἶναι ἀποβλέψιμῃ ὅπου ἔκρη ἀπὸ ἀναγκαστικῶν περιστάσεων τούτων.

Ἀρθ. 2.º Κατὰ διὰ τῶν Καρβόλων, Βάρκων, ἄλλοθιων ἀναγκαστικῶν, εἰς ἄλλο μέρος παρὰ τὸν κινδύνον ὅπου διαταχθέντες καὶ ἀναγκαστικῶς γράμματα, τὰ ἐκδοτικὰ καὶ οἱ περὶ αὐτῶν Πράξεις, ὅπου βάλαν εἰς κίνδυνον τὴν Υγιείαν (ἔκρη μόνον εἶναι ἀναγκαστικῶς) νομιμῶς μὴ παραβῶν τῶν περὶ τῆς Υγιείας Διατάξεων.

Ἀρθ. 3.º Κατὰ φάσεις εἰς τὰς μαρτυρίας τῆς περὶ τῆς Υγιείας γινόμενης, οἱ ὅπου λαμβάνονται ἀπὸ τῆς Ἀρχῆς τῆς Υγιείας, κατὰ καὶ κατὰ φάσεις ἐκδοτικῶν ἢ περὶ τούτου Πράξεως ὅπου ἔκρη μόνον εἶναι κινδύνον τὴν Υγιείαν, νομιμῶς μὴ παραβῶν τῶν περὶ τῆς Υγιείας Διατάξεων, ἔκρη μόνον εἶναι ἀναγκαστικῶς.

Ἀρθ. 4.º Νομιμῶς πρὸς τούτους παραβῶν τῶν περὶ τῆς Υγιείας Διατάξεων εἶναι ἄλλα, οἱ ὅπου βίνονται εἰς κίνδυνον τὴν ὅπου λαμβάνονται περὶ τῆς Υγιείας ὅπου κατὰ τῶν Νόμων, Κανόνων, καὶ ἐκτετατῶν Πράξεων τῶν Ἀρχῶν τῆς Διοικῆσεως ὅπου εἰς τῆς παραβῶν εἰς τὸ Κράτος τούτου.

Ἀρθ. 5.º Εἰς τὰς τὰ ἀναγκαστικῶς παραβῶν, εἰς ἀποβλέποντες τῆς Πράξεως τῆς ΓΕΝΟΤΗΣΙΑΣ τῆς 10 Μαΐου 1821 συμφωνήσαντες, ὅπου δίδεται ἀναγκαστικῶς ἀπὸ τῶν ἀναγκαστικῶν Ἐξουσιῶν οἱ ποσῶν τῶν ὀφειλῶν.

Ἀρθ. 6.º Πρὸς ὅπου ἀναγκαστικῶς διὰ παραβῶν τῶν περὶ τῆς Υγιείας Κανόνων εἶναι ἡ συγγνωσκτικὴ ποσῶν κηρύσσεται λογικῶς ἔγγιστος εἰς ἕκαστον μέρος τούτου.

Ἀρθ. 7.º Οἱ Υπαρχοὶ καὶ οἱ Υποκαταστάτοι Νόμοι εἶναι ὅπου ὅπου εἰς ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν ἀναγκαστικῶν τῶν ἀναγκαστικῶν Διατάξεων.

Ἀρθ. 8.º Ἡ παρούσα ἔκρη τῶν κατὰ καὶ τὰ ἀναγκαστικῶν εἰς τὰς Πόλεις, Χωρία, Πόδες, Ἐρημίους, καὶ ἄλλους τῶν Νήσων τοῦ Κράτους τούτου.

Την ίδια ημέρα, τις 13 Αυγούστου 1821, εκδόθηκε «Πράξις της Διοικήσεως», με την οποία, με πρόσχημα τη μέριμνα για τη Δημόσια Υγεία και με την επίκληση προηγούμενων αποφάσεων και των επαναστατικών γεγονότων στη Μεθώνη, οριζόταν η ποινή του θανάτου σε όσους θα θεωρούνταν υπεύθυνοι για «κάθε κρυφόν ξεβάρκισμα» στο Ιόνιο προς ή από την επαναστατημένη Ελλάδα. «Θα δίδεται

την «ουδετερότητα» και τα βίαια μέτρα στα Ιόνια Νησιά εναντίον της Επανάστασης, εκδήλωνε οργή σχεδόν για την «τωρινή θορυβώδη κατάστασιν» στα νησιά και στην Ελλάδα. Ανακοίνωνε, φυσικά «τη συναινέσει της Αυτού Υψηλότητος του Προέδρου και της Εκλαμπρότατης Βουλής», ότι «ευρέθη η θεραπεία» για τα άφθονα γεγονότα απειθαρχίας. Ότι αποφασίστηκαν «τα αναγκαία μέτρα διά να προσαρμοσθή η ποινή, η οποία πρεπόντως εις αυτά ανήκει».

Στο επίκεντρο της οργής του ήταν οι Παργινοί αγωνιστές που είχαν φτάσει στην Κέρκυρα κυνηγημένοι μετά από μάχες. Η Αυτού Εξοχότης, βλέπετε, δεν ημπορούσε «να παραβλέψη το προ ολίγου φέρσιμον μερικών υποκειμένων πρώην κατοίκων της Πάργας», που νωρίτερα «ανεχώρησαν ωπλισμένοι, καθώς οι ίδιοι το λέγουσι και το ομολογούσιν, από τας Νήσους ταύτας, πότε περισσότεροι, πότε ολιγώτεροι, με σκοπόν φανερόν και αναμφίβολον να κτυπήσωσι τα Οθωμανικά Στρατεύματα, και να πολεμήσωσι να πάρωσι την Πάργαν» και αφού «εις την μάχην ταύτην ενικήθησαν κατακράτως, ήλθον πάλι εδώ», ενώ δεν ήταν υπήκοοι αυτού του κράτους. Όριζε λοιπόν ότι όχι μόνον «όλοι οι Πάργιοι, οι οποίοι έλαβον μέρος εις την πράξιν ταύτην (...) δεν θα

είναι δεκτοί εις κανένα μέρος του Ενωμένου Κράτους των Ιωνικών Νήσων», αλλά και ότι όφειλαν εντός δέκα ημερών «να πάρωσι μαζί τους τα πράγματά τους και παρομοίως τας φαμιλλίας των, εάν ήναι εις την γνώμην τους να κάμωσι τούτον», δηλαδή να οδηγήσουν και τα παιδιά τους στο οθωμανικό λεπίδι, γνωρίζοντας ότι αν ξανά «προσπαθήσουν να έμβουν εις αυτάς τας Νήσους, ή αν ευρεθούν εις το εξής μέσα εις αυτάς, θα είναι υποκείμενοι να υποφέρουν» απ' τις ποινές που θ' αντιμετωπίσουν.

Στο ίδιο έγγραφο εξέφραζε οργή ανάμεικτη με απειλές επειδή στα νησιά, όπως έλεγε, «αντί να δοθή άκρα υπακοή εις τας διαταγάς οπου προλαβόντως εδιωρίσθησαν διά μέσου των διαφόρων ανωειρημένων Προκηρύξεων» προηγούμενων εβδομάδων και μηνών για «ουδετερότητα», αντιθέτως «όχι μόνον η κηρυχθείσα ουδετερότης της Ιωνικής Διοικήσεως δεν εφυλάχθη, αλλά και κάθε βάσις επικυρωμένη από τους Νόμους όλων των Εθνών, και από κάθε Νόμιμον Διοίκησιν, παρεβιάσθη, ώστε να κατασταίνη την Κοινήν ησυχίαν αβέβαιον και εξαρτωμένην, εάν συγχωρεθώσι παρόμοια πράγματα, από τας χείρας ολίγων τινών αθλίων και απηλπτισμένων

Τυχοδιώκτων», ανάμεσα στους οποίους τοποθετούσε και ιερείς.

Η συνασπισμένη βρετανο-ιονική αθλιότητα συνέχιζε «περί του ατίμου φερσίματος εκείνων όσοι απομακρυνθέντες από την Πατρίδα τους έλαβον την αυθάδειαν και την αναισχυντίαν να προσποιηθώσι δημοσίως το όνομα Στρατηγών των στρατευμάτων της Κεφαλληνίας και της Ζακύνθου, και να δουλεύωσι υπό τας προσταγάς ενός αγνωρίστου τυχοδιώκτου, ή ενός ξένου δημαγωγού». Μιλούσε «περί της αναιδούς περιστάσεως» σύμφωνα με την οποία «Πλοία υποκάτω της Ιωνικής σημαίας εφάνηκαν παρατεταγμένα με άλλα Καράβια εις την εφόρμησιν εναντίον της Ναυπάκτου». Επιφυλασσόταν να λάβει πρόσθετα μέτρα και «περί του φερσίματος εκείνων των ποιμένων της Θρησκείας εις αυτάς τας Νήσους, οι οποίοι παραβαίνοντες τας Αγίας Εντολάς του Ευαγγελίου, οπού συμβουλεύουσι την ευσπλαγχνίαν και φιλανθρωπίαν, επρόσφεραν δημοσία κατά προσώπου αυτής της Διοικήσεως, εις την παρούσαν περίστασιν, παρακλήσεις υπέρ της εξολοθρεύσεως του Οθωμανικού Κράτους, βλασφήμως ούτως προσθέτοντες την φωνήν της Θρησκείας διά να αυξήσουν μίαν δυστυχή έξαψιν όπου ήδη εις τα περισσότερα μέρη επικρατεί».

Επαναστατική έξαψη επικρατούσε λοιπόν, σύμφωνα με τον Βρετανό ύπατο αρμοστή και το σύμμαχό του πολιτικό επιτελείο, στα νησιά του Ιονίου.

Πραγματικότητα ήταν. Σε απογραφή για την «αποκατάσταση αγωνιστών» που έγινε στην ελεύθερη Ελλάδα το 1848 αποκαλύφθηκε ότι 1.444 Επτανήσιοι που είχαν πολεμήσει σε στεριές και θάλασσες, από αυτούς στους οποίους εύποροι Επτανήσιοι είχαν υποσχεθεί και παρείχαν σίτιση και όπλα στη διάρκεια της Επανάστασης, διεσπαρμένοι σε όλη τη χώρα επάλευαν να επιβιώσουν. Το 1833, όταν με τους συμβούλους του μεταξύ των οποίων ήταν και ο Βρετανός Μαξ Ρότσιλντ εστάθμευσε στην Κέρκυρα ο βασιλιάς Όθων, αυτός που την τοποθέτησή του στον ελληνικό θρόνο ο Καρλ Μαρξ είχε σχολιάσει με τη θέση ότι ο Βρετανός πρωθυπουργός της εποχής «παρέδωσε τη γενέθλια γη του Περικλή και του Σοφοκλή στην ονομαστική εξουσία ενός ηλίθιου Βαυαρού νεανία», ακόμη παρέμεναν δημευμένες περιουσίες Επτανήσιων αγωνιστών που το '21 είχαν μεταβεί στην άλλη Ελλάδα για να πολεμήσουν. Μόνο τότε η Ιόνιος Βουλή εδέησε να άρει αποφάσεις εξορισμού αγωνιστών που

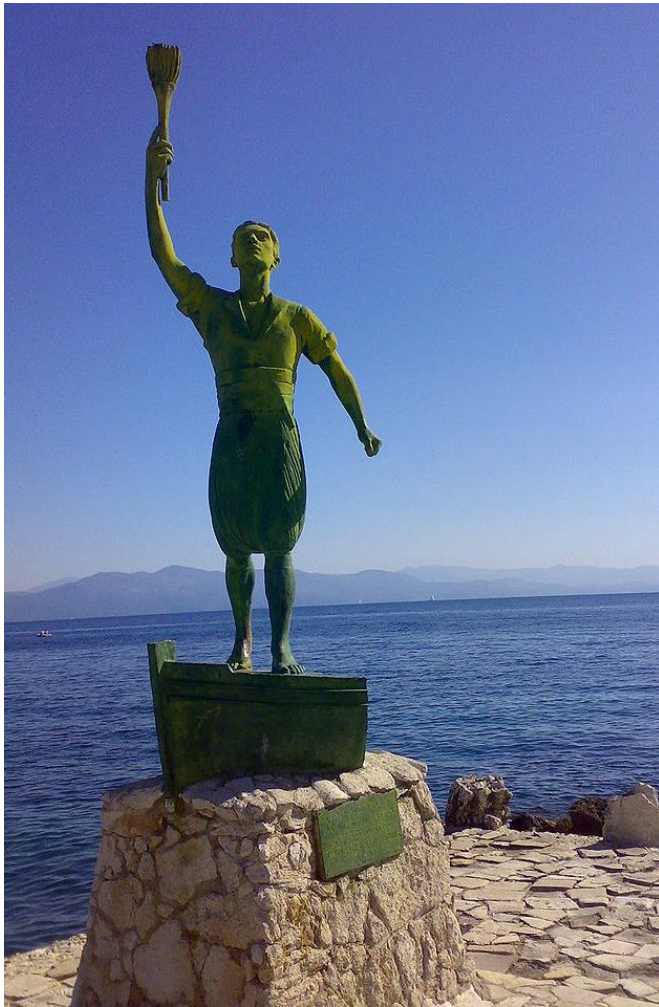
παρέμεναν σε ισχύ και ενώ το βιός τους είχε ρημαχτεί.

Αγωνιστών που είχαν συγκροτήσει Επτανησιακά Σώματα, που πολέμησαν και στην Τριπολιτσά και στην Αράχωβα και στο Ναύπλιο και σ' ένα σωρό άλλες μάχες και στην Αθήνα, στη μάχη της Ακρόπολης, υπό τον Γεώργιο Καραϊσκάκη. Που κάποιοι από αυτούς, Κεφαλονίτες και Ιθακήσιοι, είχαν λάβει μέρος και στην εξέγερση στη Μολδοβλαχία.

Για να τους δώσει μια νόμιμη πατρίδα η Εθνοσυνέλευση στην Τροιζήνα το 1827 τους είχε αναγνωρίσει «αυτοχθονία», ενώ η Εθνοσυνέλευση στο Άργος το 1829 δεσμευόταν να τους βοηθήσει, πράγμα που η αστική τάξη που ανέλαβε την εξουσία μετά τη νίκη της Επανάστασης δεν υλοποίησε για να μην έλθει σε αντίθεση με τη βρετανική αστική τάξη. Είχαν ζητήσει, αφού παρέμεναν εξόριστοι, να οικοδομήσουν στην Κυλλήνη μια μικρή πόλη με το όνομα «Νέα Ιονία» για να θυμίζει τα Ιόνια νησιά τους. Αρκετοί από εκείνους δεν έλαβαν καμία βοήθεια και αργότερα υποστήριξαν στα Επτάνησα το ανυπότακτο Ριζοσπαστικό Κόμμα, όταν αυτό συνδύαζε τους εθνικούς στόχους με δημοκρατικά αιτήματα, με την αξίωση για «κοινωνική ανάπτυξη», με τη θέση ότι δεν

υπάρχει εθνική ελευθερία δίχως κοινωνική ελευθερία. Ανάμεσά τους και ο από αρχοντική οικογένεια Ζακύνθιος Φραγκίσκος Δομενεγίνης, που σε ηλικία είκοσι ετών επήρε μέρος σε μάχες της Επανάστασης υπό τον Καποδίστρια ως αξιωματικός ιππικού, αργότερα στην Ιόνιο Βουλή απαρνήθηκε τους Μεταρρυθμιστές και εντάχθηκε στο επτανησιακό Ριζοσπαστικό κόμμα, εξορίστηκε από τους Βρετανούς επί δύο χρόνια στα Αντικύθηρα και συνέγραψε μουσική για όπερες με θέματα εμπνευσμένα από λαϊκούς ήρωες της Επανάστασης.

Σώζεται έγγραφο με ημερομηνία 23 Ιουνίου 1826, σύμφωνα με το οποίο 189 «συνελθόντες εν Ναυπλίω Επτανήσιοι» έλαβαν απόφαση σχηματισμού νέου «Στρατιωτικού Επτανησιακού Σώματος». Επίσης, έγγραφο με ημερομηνία 1η Αυγούστου 1826 με προκήρυξη «Προς τους Επτανησίους και λοιπούς Πατριώτας» σχετικά με τη συγκρότηση του «Επτανησίου Σώματος».

Κορυφαίος ίσως Επτανήσιος ήρωας του έπους της Ελληνικής Επανάστασης ο 23χρονος Παξινός ναύτης σε εμπορικό - πολεμικό πλοίο της Μπουμπουλίνας Γιώργος Ανεμογιάννης, ο μπουρλοτιέρης-πυρπολητής που άφησε ηρωικά την τελευταία πνοή του στη Ναύπακτο.

STATI UNITI DELLE ISOLE JONIE.

CORFU, li 16 Ottobre 1821.

IN SENATO.

RISOLUZIONE.

Risultando da rapporto 13 corrente del Reggente di Zante, che in detta Isola nel giorno dei 12 detto e susseguentemente abbia avuto luogo una perfida e altamente sediziosa e infame condotta dalla parte di parecchi abitanti di detta Isola, contro una parte delle Truppe di SUA MAESTÀ destinate a garantire i riguardi Sanitarij di Essa, ed a mantenere i principj di neutralità già formalmente promulgati: ciò che ha determinato il detto Reggente in unione al Residente rispettivo di promulgare la Legge Marziale in alcuni villaggi, in virtù del Bill del PARLAMENTO 5 Aprile 1821.

È risoluto quanto siegue.

ART. I.

La Legge Marziale promulgata dalle Autorità Costituzionali Locali giusta il Bill suddetto è approvata; ed è estesa in tutta l'Isola.

ART. II.

Tutte le Autorità Civili Locali cesseranno dal funzionare, a datore dal giorno di detta promulgazione.

ART. III.

Sua Eccellenza il LORD ALTO COMMISSIONARIO sarà espressamente pregata di prendere in tale circostanza ogni altra misura di punizione e precauzione che nella sua saviezza troverà opportuna in tale emergenza.

ART. IV.

Questa Risoluzione sarà stampata e spedita a chi spetta per la sua esecuzione.

Approvata,

T. MAILLAND,

Per Comando di Sua Eccellenza

FRED. HANKEY,

Segretario del L. A. C.

B. THEOTOKY,
SIDNEY C. OSBORNE,
Segretario Interino del SENATO
pel Dipart. Generale.

ΕΝΩΜΕΝΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΟΝΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ.

Κορφοί, ταίς 16 Οκτωβρίου 1821.

ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

Επειδή από των ανωτέρων του Υπάργου της Ζακύνθου, ταίς 13 του τρέχοντος σημειωμένων, φαίνεται, ότι εις την ενωμένην Νήσον ταίς 12 του ίδιου και ακολούθως, μερικά Εγγλέζικα της κώτης έφθασαν με τρόπον άπιστον, και πολλά άπιστατων και άτιμων Ιονικών ένος μέρους των Τραπεζιτών της ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ, από έπον διακριμένων να προκαλέσθαι την έκτασιν των περί της Υγείας Διατάξεων της ίδιας Νήσου, και να προκαλέσθαι άκαταστάτους τας βέβαιας της υδαιερότητας, όπου τακτικώς προτιθέμενα έδημοσιεύθησαν - αίτιον, το έπαιον έκτάσιν των ενωμένων Υπάργων μεθ' η των Τοπιωτηρών της ίδιας Νήσου να προκαλέσθαι τον κρατικόν Νόμον εις μερικά Κορία, κατά το Πρεβούλευμα της Γερουσίας 5 Απριλλίου 1821 σημειωμένων, Απερσιβήσαν τα ακόλουθα.

ΑΡΘΡΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ο Κρατικόν Νόμος, ο οποίος έπροκαλέσθη από τας Τακτικές και νομίμους άρχάς κατά τας ενωμένης Πρεβούλευμα, έπικυρούται, και έκτάσιν εις όλην την Νήσον.

ΑΡΘΡΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Όλοι οι Τοπικοί και Πολιτικοί Αρχαί θέ παύσαν από τας Εργων τους από την ήμεραν έπει έδημοσιεύθη ή άνωθεν Προκήρυξις.

ΑΡΘΡΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Η Αύτου Εξουσία: ή ΑΟΡΑ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΗΣ θέ παρακαλέσθαι ήτοις να μεταχειρισθ' εις τοιαύτην περιστάσει κάθε άλλα μέσον ποιητής και προκαλέσθαι, όπου ή ανάγκη του ελεγχον εις τοιαύτην άναγκη.

ΑΡΘΡΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Η παρούσα Απόφασις θέ τυπωθή, και θέ γαλή ή πη; όποτεν άναγκη, θέ να ληβη την έκτασιν της.

ΠΑΡΩΝ ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

ΣΤΑΝΗΣ Γ. ΟΣΒΟΡΝΗΣ,

ή εις κληρο ή άναφή της Βουλής

εις τή Γεν. Αρχη.

Επικυρούται

ΘΩΜΑΣ ΜΑΙΤΑΑΝΔΗΣ,

ΑΟΡΑ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΗΣ.

Κατ' Επισ. του ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΥΣΙΩΤΗΣ,

ΦΕΑ. ΑΝΚΕΙΣ,

ή άναφή του Α. Μ. Αρχη.

ΑΔΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑ.

ΚΟΡΦΟΙ, ΕΝ ΤΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ.

Ο βαρόνος Θεοτόκης και οι συν αυτώ έτρεμαν τα λόγια του Κολοκοτρώνη «Φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους» και δεν είχαν κανέναν δισταγμό τις 16 Οκτωβρίου 1821 να συνυπογράψουν στους Κορφούς την κήρυξη στρατιωτικού νόμου στη Ζάκυνθο; Προηγήθηκαν τα γεγονότα που προαναφέραμε, με την αιματηρή καταστολή, με τους απαγχονισμούς. Στη γλώσσα της βρετανο-

ιονικής πολιτικής συμμορίας που κυβερνούσε δια πυρός και σιδήρου οι Ζακύνθιοι είχαν παραβεί τους... κανόνες για τη Δημόσια Υγεία, είχαν αμυνόμενοι επιτεθεί «με τρόπον άπιστον, και πολλά αποστατικόν και άτιμον εναντίον ενός μέρους των Στρατευμάτων της ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ, οπού ήταν διωρισμένον (...) να προφυλάττη απαραβιάστους τας βάσεις της ουδετερότητος».

Ο στρατιωτικός νόμος, που αφορούσε στην αρχή μερικά χωριά μόνο, επεκτεινόταν σ' όλο το νησί. Η πολιτικά κυρίαρχη επτανησιακή μερίδα εν τη Βουλή παρακαλούσε μάλιστα τον Μέτλαντ «ρητώς να μεταχειρισθή» και «κάθε άλλο μέσον ποινής και προφυλάξεως, οπού η σύνεσίς του ευρή εύλογον εις τοιαύτην ανάγκην» για να σωθεί το διαβλητό πολιτικό και οικονομικό οικοδόμημα της Επτανήσου.

Με βία επιβλήθηκε με κάποια επιτυχία αφοπλισμός του λαού στη Λευκάδα, την Κεφαλονιά, τη Ζάκυνθο, τα Κύθηρα, την Ιθάκη, ώσπου ήρθε η σειρά της Κέρκυρας, των Παξών και των συνδεδεμένων μικρότερων νησιών. «Ξαρμάτωμα» και της περισσότερο από κάθε άλλο νησί στρατοκρατούμενης Κέρκυρας, όπου κάτω από τη μύτη των Βρετανών και των συνεταίρων τους πολιτικών στο χωριό Καμάρα

Όπως ανέφερε, έπρεπε «να βαλθή εις πράξιν αυτό το μέτρον διά να ασφαλίση την εξακολουθήσιν της εσωτερικής ειρήνης του Τόπου, και εις τον ίδιον καιρόν να ρίψη κάτω γιά μιάς από την ρίζαν εκείνας τας ατομικάς σκληρότητας οπού τυχαίνουν από ένα υποκείμενον εις άλλο, και η οποίαις ακόμη και εις τούτο το νησί, η ΕΞΟΧΟΤΗΣ του, με λύπην του λέγει ότι πολλάκις ακολουθούσαν».

Η Εξοχότης του, βλέπετε, ήταν βέβαιος ότι «ο μόνος τρόπος του να βεβαιωθή η εξακολουθήσις της κοινής ησυχίας», που υπονομευόταν σε όλο το νησί από κάποια «υποκείμενα», ήταν «το να βάλλη το Νησί τούτο διά κάποιον καιρόν από κάτω από τον Στρατιωτικόν Νόμον, και διά τούτο κηρύττει, με την γνώμην και συμβουλήν της ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ του Προέδρου και της Εκλαμπροτάτης ΒΟΥΛΗΣ, ότι από την σήμερον ημέρα το Νησί των Κορφών, και τα μέρη οπού από αυτό κρέμανται είναι βαλμένα κάτω εις Νόμον Στρατιωτικόν». Στο πλαίσιο αυτό προσαρμόζονταν αναλόγως η λειτουργία του τοπικού «Εγκληματικού» διοικητικού τμήματος και της τοπικής υπηρεσίας «Πολιτζία Κορρετζιονάλε», με ειδική μέριμνα για τη συγκέντρωση όπλων και των «Ευγενών» κατοίκων του νησιού.

Η καταπιεστική Εξοχότης του προειδοποιούσε ότι δεν ήθελε προς το παρόν, κατά πως έλεγε, «να στείλει στρατεύματα στην κερκυραϊκή ύπαιθρο, αλλά η παραμικρά αποτόλμησις ανυποταξίας ή παρακοής οπού δειχθή εκ μέρους κανενός Χωρίου ή Ντιστρέτου, εις εκείνο οπού διορίζει το παρόν Προκήρυγμα, θα παιδεύεται με το άμεσον φθάσιμον των στρατευμάτων εις εκείνο το Χωρίον ή Ντιστρέτον -και ότι όλα τα υποκείμενα οπού αμέσως ή εμμέσως βάλλουν εις τον νουν τους να παραβούν εις το παραμικρόν το παρόν Προκήρυγμα, θα υπόκεινται εις την αυστηρότητα του Στρατιωτικού Νόμου». Θάνατος και για τον νου! «Κάτω γιά μιάς»!

Άλλο έγγραφο με ημερομηνία 10 Ιουνίου 1822 περιείχε αποφάσεις «Περί της ποινής του θανάτου» σε όσους εξόριστους πέρναγαν κρυφά στη Λευκάδα.

Επίσης, έγγραφο με ημερομηνία 15 Ιουνίου 1822 ανακοίνωνε αστυνομική απόφαση για τη φυλάκιση για συναφείς λόγους του Κ. Λευθεριώτη στην Κέρκυρα.

Ζάκυνθο ως ενδιάμεσο για την τμηματική λήψη του ληστρικού Α' Εθνικού Δανείου που μάλιστα είχε λάβει για τις ανάγκες του Αγώνα από βρετανικούς χρηματιστηριακούς - επενδυτικούς οίκους και συμφερόντων και του οίκου Ρότσιλντ.

Ωρύονταν στην προκήρυξή τους οι κυρίαρχοι πολιτικοί κύκλοι του Ιονίου, ανταποκρινόμενοι σε επιστολή με σχετικές πληροφορίες που έλαβαν από τον Μέγα Αρμοστή. «Η Εκτελεστική ΔΥΝΑΜΙΣ τούτου του Κράτους», ανέφερε η προκήρυξη, «δεν δύναται ούτε μίαν στιγμήν να συγχωρήση, ώστε μία τέτοια Διακήρυξις, από οποιανδήποτε ξένην Εξουσίαν γεναμένη, να περάση απαρατήρητος: ούτε ημπορεί ποτέ η Διοίκησις να αναγνωρίση με την σιωπήν της, ότι καμμία ξένη Εξουσία ή Δύναμις οποιαδήποτε, έχει το δικαίωμα να οικειοποιηθήτι καμμίαν επίρροιαν επάνω εις κανένα μέρος οποιονδήποτε του Κράτους τούτου, διορίζοντας αυτό να χρησιμεύση διά οποιονδήποτε σκοπόν, χωρίς την άδειαν και συγκατάθεσιν της ίδιας Διοικήσεως».

Όπως είχε κάνει «και τώρα εσχάτως», επαναλάμβανε ανενδοίαστα υπενθυμίζοντας προηγούμενες ανακοινώσεις της, η διαβόητη στον λαό «Ιονική Διοίκησις» διακήρυσσε ότι

εμμένει στην «Ουδετερότητά της εις τον πόλεμον οπού εξακολουθείται εις τας γειτονικάς Ηπείρους και εις τας Νήσους του Αρχιπελάγους» απέναντι των ομοεθνών της. Δεν εμπορούσε καν, έλεγε, «να συγχωρήση» τους ομοεθνείς της. Επέσειε την απειλή του θανάτου σε όποιον διευκόλυνε την υλοποίηση της απόφασης της ελληνικής Προσωρινής Διοίκησης στην ξεσηκωμένη κι αιματοβαμμένη με τόσο αίμα ηρώων Ελλάδα, δηλώνοντας ότι εναντίον του θα εξαπολύσει «όλας τας ποινάς των καθεστώτων Νόμων και Διατάξεων, οπού αναφέρονται εις την παράβασιν της Ουδετερότητος». Ίσως βασιλικότεροι και του βασιλέως;

Ο Μαρίνος Βέγιας «εξ επιταγής» της Βουλής υπέγραφε νωρίτερα το ίδιο έτος, τις 13 Απριλίου 1824, Προκήρυξη με την οποία επαναλαμβανόταν η «ουδετερότητα» των Ιονίων Νήσων όσον αφορά στον εξελισσόμενο πόλεμο και απειλούνταν εκ νέου με απέλαση όσοι υπήκοοι με τις πράξεις τους «λαμβάνουν μέρος» στην Επανάσταση.

Πόσο δίκιο είχε ο Διονύσιος Σολωμός γράφοντας τη «Γυναίκα της Ζάκυθος» για να στιγματίσει την ταξική αναλγησία, την υποκρισία και την απανθρωπιά αυτών που γύριζαν

περιφρονητικά την πλάτη στον λαό και στα
γυναικόπαιδα απ' το ηρωικό Μεσολόγγι, ενώ
«έλυναν κι έδεναν» με τους Βρετανούς
αποικιοκράτες σε όλα τα Επτάνησα. Σε μια
παραλλαγή του έργου, γραμμένη στην
Κέρκυρα, παριστούσε τον εαυτό του ως
«Διονύσιο ιερομόναχο» στη Μονή της
Πλατυτέρας όπου ήταν θαμμένος ο Ιωάννης
Καποδίστριας. Εκεί όπου, για την ακρίβεια, έξι
μήνες μετά τη δολοφονία του πρώτου
Κυβερνήτη της σύγχρονης Ελλάδας η σορός
του είχε μεταφερθεί και ταφεί με μυστικότητα,
ένα χάραμα, καθώς οι Βρετανοί και η κυρίαρχη
επτανησιακή τάξη ήθελαν ν' αποφευχθούν
λαϊκές αντικαθεστωτικές εκδηλώσεις.

Αλλά η διεφθαρμένη κατά τον Ιωάννη
Καποδίστρια ενετο-επτανησιακή αμιγώς
φεουδαρχική τάξη ήταν τμήμα μόνο,
εξασθενημένο μάλιστα, όσων αποτελούσαν πια
την οικονομική και πολιτική ελίτ της εποχής στα
Επτάνησα. Η κυριαρχία της ως μέρος του υπό
τους Βρετανούς μπλοκ δυνάμεων που
επέβαλαν την εξουσία τους υπονομευόταν όλο
και πιο πολύ όχι μόνο από τον ανοργάνωτο
συνήθως λαό, όσο κυρίως από την ανερχόμενη
και όλο και πιο ισχυρή και πιο καλά
συγκροτημένη μα και «διστακτική» ακόμα
αστική τάξη. Την κοινωνική τάξη με τις

εκτεταμένες οικονομικές δραστηριότητες πέρα από τη γη, που εγεννούσε η οικονομική εξέλιξη και η οποία αναπόφευκτα, επηρεασμένη καθώς ήταν και από τις εθνοτικές αστικές ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης, αμφισβητούσε το παρωχημένο «μοντέλο» οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, θεωρώντας το εμπόδιο για την ισχυροποίησή της και την πρόοδο.

Οι Βρετανοί στην Κέρκυρα λίγο μετά την εγκαθίδρυση του βρετανικού προτεκτοράτου, θυμίζουμε, είχαν καταμετρήσει πολλές δεκάδες σχετικά νέα, διαφορετικά επαγγέλματα επιχειρηματικής υφής. Άλλοτε δειλά κι άλλοτε δυναμικά η αστική τάξη, ως φορέας της οικονομικής εξέλιξης και των νέων ιδεών υπό την επίδραση και του Διαφωτισμού της προηγούμενης περιόδου, όλο και πιο πολύ «έσκαβε τον λάκκο» των πιο αδύνατων και καθυστερημένων τμημάτων της γαιοκτημονικής αριστοκρατίας.

Καθώς στα υπόδουλα στους Οθωμανούς ελληνικά εδάφη η ισχυρή εγχώρια και κοσμοπολίτικη ελληνική αστική τάξη με εκπροσώπους διαφόρων τμημάτων της «σήκωνε το ανάστημά» της επαναστατικά διεκδικώντας για λογαριασμό της όλη την εξουσία, αναλόγως κινητοποιήθηκε και η επτانهσιακή αστική τάξη. Για την ακρίβεια, ισχυρά τμήματά της. Κορυφαίος ίσως Κερκυραίος εκπρόσωπος αυτής της τάξης ήταν ο επαναστάτης Ιωάννης Βαπτιστής Θεοτόκης.

Επήρε μέρος και η ίδια η επτانهσιακή αστική τάξη στην Επανάσταση του '21. Με σαφή προσανατολισμό προς την τόσο διακηρυγμένη στα Επτάνησα αστική δημοκρατία, που επιχειρήθηκε για πρώτη φορά κατά τη βραχύβια κατάκτησή τους από τους Γάλλους Δημοκρατικούς την περίοδο 1797-1799 μα δεν στέριωσε. Με την πεποίθηση, επίσης, ότι η απελευθέρωση στην υπόλοιπη Ελλάδα θα υπονόμει μερικώς ή πλήρως και τη βρετανική κυριαρχία στα Επτάνησα προς όφελός της. Εκπρόσωποι της επτانهσιακής αστικής τάξης είχαν πρωτοστατήσει άλλωστε το 1814 στην υποβολή αιτήματος στο διεθνές συνέδριο της Βιέννης για τη θεμελίωση ανεξάρτητου κρατικού μορφώματος στα Επτάνησα.

Οι Μεταξάδες της παλιάς ισχυρής ολιγαρχικής οικογένειας της Κεφαλονιάς, που ηγήθηκαν στην περίφημη μάχη του Λάλα, αποτελούσαν μια άλλη κορυφαία περίπτωση του επαναστατικού σηκώματος της ίδιας αυτής τάξης, καθώς η εξέλιξη απαιτούσε την υπερνίκηση της φεουδαρχίας και οδηγούσε στο πέραςμα στην καπιταλιστική οργάνωση της κοινωνίας με τη διαμόρφωση της αντίστοιχης ηγετικής οικονομικής και πολιτικής τάξης.

Μαχητής επίσης σε πεδία των μαχών στην οθωμανική Ελλάδα ο Ιωάννης Βαπτιστής Θεοτόκης της εξελιγμένης οικονομικά και άλλοτε μόνο φεουδαρχικής ισχυρής οικογένειας της Κέρκυρας αντιπροσώπευε αυτή τη συμμετοχή της ανερχόμενης αστικής τάξης της Επτανήσου στην ελληνική Επανάσταση. Με ισχυρές εμπορικές δραστηριότητες όχι μόνο στην Κέρκυρα και σε άλλα νησιά αλλά και στην Ιταλία, είχε συνταχθεί με τους Γάλλους Δημοκρατικούς στα Επτάνησα. Έμεινε εκτός της πολιτικής διοίκησης επί Βρετανών, είχε μνηθεί στη Φιλική Εταιρεία και πέρασε στην επαναστατημένη Ελλάδα, συμμετέχοντας σε μάχες. Από το 1822 ανέλαβε πολιτικούς ρόλους, αρχικά ως γενικός γραμματέας στα επαναστατικά υπουργεία Εσωτερικών και

Πολέμου και το 1824 ως υπουργός Δικαιοσύνης. Αντέδρασε στο σχέδιο υπαγωγής της Ελλάδας σε βρετανική «Προστασία» θεωρώντας το «συμφωνητικόν της πωληθείσης Ελλάδος», ενώ επρόκειτο βέβαια για έκφραση της σύμπτωσης των συμφερόντων του εφοπλιστικού κεφαλαίου -που τελικά επικράτησε- με την κυρίαρχη βρετανική τάξη και μαινόταν η μάχη των διαφόρων μερίδων της αστικής τάξης για το είδος των προτιμητέων διεθνών συμμαχιών τους. Το 1826 ηγήθηκε της προσπάθειας συγκρότησης ενιαίου Επτανησιακού Στρατιωτικού Σώματος στο Ναύπλιο. Είχε και ο ίδιος απευθύνει πρόσκληση στον Ιωάννη Καποδίστρια να αναλάβει την ηγεσία στα ελεύθερα εδάφη. Ανέλαβε διάφορα αξιώματα μετά τη νίκη της Επανάστασης, μέχρι και την περίοδο της έξωσης του Όθωνα.

Μολονότι δεν έλειψαν οι περιπτώσεις που μέλη της ανερχόμενης αστικής τάξης της Επτανήσου με έδρα των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων τους την Κεφαλονιά εφοδίασαν οθωμανικές δυνάμεις όπως αυτές του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, βεβαιώνοντας και μ' αυτόν τον τρόπο ότι το κεφάλαιο δεν έχει πατρίδα, μέσω κορυφαίων εκπροσώπων της η τάξη αυτή ετάχθηκε με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και για τον έναν ή τον άλλο λόγο υπέρ της Επανάστασης. Συνέβαλε

μάλιστα σημαντικά σε αποστολές μαχητών, μαζικών εφοδίων και οικονομικών μέσων στους Έλληνες επαναστάτες, κυρίως μέσω της Ζακύνθου, με ριψοκίνδυνες επιχειρήσεις. Εξ ου και το σημαντικό μερίδιό της σε πολιτικά αξιώματα στη διάρκεια της Επανάστασης και ακόμη περισσότερο μετά τη νίκη της, την ανάληψη της εξουσίας από την αστική τάξη και την ανάθεση της διακυβέρνησης στον Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος υπηρέτησε με συνέπεια τους στόχους της τάξης που ηγήθηκε της Επανάστασης και στη φάση της ανόδου της είχε προοδευτικό χαρακτήρα, βάζοντας τα θεμέλια για τη συγκρότηση του σύγχρονου νεοελληνικού κράτους υπό την ηγεμονία της αστικής τάξης.

Η πολιτική κυριαρχία της τάξης αυτής στα Επτάνησα θα καθυστερούσε ωστόσο λόγω και της βρετανικής κυριαρχίας και των σκοπιμοτήτων που επέβαλαν οι διεθνείς συμμαχίες της τάξης αυτής από τη θέση πια της ηγεσίας του νεότευκτου ελληνικού κράτους για τη διασφάλιση των συμφερόντων της. Ενώ στην άλλη Ελλάδα η αστική τάξη επιβλήθηκε επαναστατικά υπερνικώντας τον ξεπερασμένο ξένο φεουδαρχικό ζυγό, στα Επτάνησα η αστική τάξη προώθησε την οικονομική κυριαρχία της κυρίως σε συνδιαλλαγή με τη Βρετανία καθώς

αυτή προωθούσε την καπιταλιστική ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας ως αντάλλαγμα την ολοένα και μεγαλύτερη ισχυροποίησή της και τη σταδιακή εξουδετέρωση, μέσω της ισχύος της, της πρωτοκαθεδρίας τμημάτων της φεουδαρχικής αριστοκρατικής τάξης στην πολιτική αρένα. Ο λαός αποτελούσε άλλωστε απειλή και γι' αυτήν, λόγω της ριζοσπαστικοποίησής του.

Επιτεύχθηκε άλλωστε η σταδιακή και αναπότρεπτη ούτως ή άλλως εξασθένηση, εξουδετέρωση ή αφομοίωση των πιο καθυστερημένων τμημάτων της αριστοκρατικής τάξης, κυρίως μέσω δανείων τοκογλυφικού συχνά χαρακτήρα, συνεταιρισμών και γάμων συμφέροντος ακόμη για τη νομή και αξιοποίηση γαιοκτημονικού πλούτου.

Την εξέλιξη αυτή επισφράγισαν η δημιουργία και πολιτική κυριαρχία του Μεταρρυθμιστικού κόμματος της μεγαλοαστικής και μεσοαστικής επτανησιακής τάξης με σχέσεις «αγάπης και μίσους» έναντι της Βρετανίας και η περιθωριοποίηση του κόμματος της βρετανικής «Καμαρίλας», των λεγόμενων «Καταχθονίων» της εξασθενημένης αριστοκρατικής τάξης, σε συνθήκες περαιτέρω ριζοσπαστικοποίησης του λαού και δημιουργίας του Ριζοσπαστικού κόμματος με εθνικοαπελευθερωτικούς και

δημοκρατικούς-κοινωνικούς στόχους ασύμβατους με τις στοχεύσεις της εξελισσόμενης βρετανο-ιόνιας κοινωνικής και πολιτικής συμμαχίας. Αποτέλεσμα της διαρκώς προωθούμενης οικονομικής σύμφυσης και συγχώνευσης θα μπορούσε να πει κανείς της αστικής τάξης και τμημάτων της αριστοκρατίας, όσο και του κοινού φόβου τους για τις αντιδράσεις και τα ανατρεπτικά ξεσπάσματα του λαού, ήταν εξάλλου το γεγονός ότι το Μεταρρυθμιστικό κόμμα υπό τον μεγαλέμπορο και φιλόσοφο των καπιταλιστικών ιδεών Πέτρο Βράιλα-Αρμένη δεν άργησε να αναλάβει υπό την «προστασία» του την αριστοκρατία, να συμβιβάζεται όλο και πιο ανοιχτά με τη διατήρηση της βρετανικής τάξης πραγμάτων και να επιζητεί περισσότερο «μεταρρυθμίσεις» που βελτίωναν τη θέση της αστικής τάξης, θέτοντας σε δεύτερη μοίρα την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα μέχρι που αυτή έγινε αναπότρεπτη.

Αν στην ελεύθερη Ελλάδα η αστική τάξη έμελλε να προωθήσει προοδευτικούς εκσυγχρονισμούς και την εγκαθίδρυση της προηγμένης καπιταλιστικής οργάνωσης της κοινωνίας σε όλους τους τομείς πριν απολέσει τον προοδευτικό χαρακτήρα της και γίνει στον καιρό μας τροχοπέδη της κοινωνικής προόδου, στα Επτάνησα η αστική τάξη, λόγω των

συνθηκών που αντιμετώπισε, έπραξε το ίδιο με τους περιορισμούς της βρετανικής κυριαρχίας, χωρίς να μπορέσει να μεταβάλει ουσιαστικά τη δομή του αγροτικού τομέα. Ενώ την παλιά γαιοκτημονική αριστοκρατία την υποσκέλισε σε οικονομική ισχύ και ως έναν βαθμό την έκανε υποχείριά της ή την έκανε μέρος της, επεκτείνοντας τις οικονομικές της δραστηριότητες στην ύπαιθρο μέσω δανείων προς την ίδια, συντήρησε ξεπερασμένες οικονομικές λειτουργίες. Αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο απαιτήθηκαν δεκαετίες σκληρών αγώνων μετά την Ένωση για να λυθεί το περίφημο «αγροτικό πρόβλημα» της Κέρκυρας με την κατάργηση των υπολειμμάτων φεουδαρχικών σχέσεων και θεσμών επιβολής, ενώ στην πόλη του νησιού είχε αναπτυχθεί ένας ακμαίος βιομηχανικός τομέας, πολύ πριν αντικατασταθεί από τον ισχυρό τουριστικό τομέα.

Έτσι, παρόλο που ήταν μαθητής του Σολωμού που εστιγμάτισε την επτανησιακή φεουδαρχία-αριστοκρατία για την απίστευτη καταπίεση του αγροτικού κόσμου με στίχους για «τα ξεμυτερά τα νύχια» της τα «μαθημένα στα προστύχια», ο διαπρεπής λόγιος με λαμπρά έργα Ιάκωβος Πολυλάς, «φιλελεύθερος» βουλευτής μετά την Ένωση, δέσμιος της ταξικής γαιοκτημονικής του

ιδιότητας επολέμησε με φανατισμό και μίσος τους αγώνες των αγροτών της Κέρκυρας. Έβαλλε χυδαία ακόμη και εναντίον αστού πολιτικού «υποστηρικτή των αγροτών» που η άρχουσα τάξη τον είχε «φιλοδώρησει» με αφανή δωρεά ολόκληρων αλυκών άλατος ώστε να χειραγωγεί σε ανεκτά πλαίσια τις αγροτικές αντιδράσεις. Με εφημερίδα που έφερε το ιερό όνομα «Ρήγας Φεραίος», μετά την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα, υπέκυψε σ' έναν πολιτικό, κοινωνικό και θρησκευτικό ρατσισμό και ρατσιστικό μαγαλοϊδεατικό εθνικισμό, στις δηλητηριώδεις αυτές ιδέες που υιοθέτησαν σ' εκείνη τη φάση τα πιο αντιδραστικά τμήματα της αστικής τάξης της εποχής του.

Από την ανερχόμενη επτανησιακή αστική τάξη της περιόδου του 1821, καθώς περνούσε στην ώριμη φάση του καπιταλισμού και της κεφαλαιοκρατικής αστικής δημοκρατίας, ίσαμε τις μέρες μας, ξεπήδησαν κορυφαίοι Έλληνες πολιτικοί του πρώιμου μετεπαναστατικού και του σύγχρονου ελληνικού καπιταλισμού. Με ή χωρίς τίτλους κληρονομικής ή συνταγματικής «ευγένειας», αλλά με άφθονους προεπαναστατικούς και μετεπαναστατικούς χρηματικούς τίτλους. Με ή χωρίς δημοκρατικό μανδύα. Άλλοτε με τη «συντηρητική» και άλλοτε με την «προοδευτική» αλλά πάντα αστική

πολιτική πτέρυγα του ελληνικού καπιταλισμού. Αυτοπροσώπως ή μέσω μελών των πολυαμειβόμενων στρατιωτικών, νομικών, πνευματικών επιτελείων τους, ως παλαιά «τζάκια» και συμμαχώντας με νέα «τζάκια», ακόμη και με κατακτητές της Επτανήσου και της χώρας, όταν αυτό επέβαλε η διασφάλιση των ταξικών συμφερόντων τους και ο φόβος του «επικίνδυνου» λαού στα Επτάνησα και σε ολόκληρη τη χώρα. Συχνά από υψηλές θέσεις εσυνέβαλλαν στη θεμελίωση στην Ελλάδα της ίσως πιο άδικης, πιο ταξικής και πιο βάρβαρης ψευδεπίγραφα δημοκρατικής, αστικής, καπιταλιστικής κοινωνίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Όπως η οικογένεια Δεσύλλα των ισχυρότερων βιομηχάνων της Κέρκυρας τον εικοστό αιώνα, που ανέδειξε τον -οργανωτή συγκέντρωσης με τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη στην Κέρκυρα για την «Αποστασία» του 1965- πολιτικό Θεόδωρο Δεσύλλα σε κορυφαία θέση στην προχουντική Ένωση Κέντρου. Όπως και η πολιτικά δραστήρια δήμαρχος Κέρκυρας Μαρία Δεσύλλα - Καποδίστρια.

Ένας άλλος Δεσύλλας, θυμίζουμε, ήταν ο δεύτερος Αυτοκρατορικός Επίτροπος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μαζί με τον πατέρα

Καποδίστρια στα Επτάνησα τις αρχές του 19ου αιώνα, όταν αυτά κατακτήθηκαν από τις ενωμένες ρωσοτουρκικές δυνάμεις.

Όπως πολιτικό ρόλο, μελανό όμως, διαδραμάτισε ο νεότερος Ιωάννης Καποδίστριας της οικογένειας του πρώτου Κυβερνήτη που λεκιάζοντας το όνομα και τις θέσεις εκείνου έγινε δοσίλογος-εγκάθετος των Ιταλών φασιστών Νομάρχης της Κέρκυρας την περίοδο της κατοχής της Κέρκυρας απ' τον Μουσολίνι πριν την κυριεύσουν τα χιτλερικά στρατεύματα, με τόσο κραυγαλέα αντιλαϊκή δράση που δεν απέφυγε την καταδίκη από μετακατοχικό Δικαστήριο Δοσιλόγων.

Όπως ηγετικό ρόλο σε πανελλήνια κλίμακα, κατά βάση παλαιοκομματικό και έντονα αντεργατικό, ανέπτυξε ενωρίτερα η οικογένεια Θεοτόκη του συντηρητικού κοινοβουλευτικού τέσσερις φορές πρωθυπουργού της Ελλάδας

τις αρχές του εικοστού αιώνα Γεώργιου Θεοτόκη, που παππούς του ήταν ο αγωνιστής Ιωάννης Βαπτιστής Θεοτόκης του '21 κι ενδιαφήμιζε ότι στην πόλη της Κέρκυρας μιλούν ακόμη στα ιταλικά ενώ τα ελληνικά τα μιλούσαν οι χωριάτες. Όσο ίσως κανείς άλλος, θυμίζουμε, είχε στιγματίσει τη δράση του και τις θέσεις του η Κερκυραία λογία Ειρήνη Δενδρινού με δημοσιεύματα και στην Αθήνα.

Από τον ίδιο οικογενειακό κλάδο με τον περίφημο αρχοντικό πύργο στο χωριό Δουκάδες προήλθαν και άλλοι υψηλόβαθμοι πολιτικοί, όπως ο επίσης πρωθυπουργός Ιωάννης / Τζον Θεοτόκης, που μετά τη χιτλερική Κατοχή εδήλωνε ότι οι δοσιλογικές κατοχικές κυβερνήσεις «εξυτηρέτησαν την Ελλάδα». Συνδεδεμένος οικογενειακά μ' εκείνους τους Θεοτόκηδες από γάμο του κατοχικού-δοσιλογικού πρωθυπουργού πατέρα του Ιωάννη Ράλλη, ήταν και ο κατοπινός πρωθυπουργός Γεώργιος Ράλλης, εγγονός του πέντε φορές πρωθυπουργού Δημήτριου Ράλλη. Στην ίδια οικογένεια ανήκει σήμερα η μεγαλύτερη ίσως στην Κέρκυρα -και διπλάσια περίπου εκείνης που κατέχει στο νησί η φιλική της οικογένεια Ρότσιλντ- ιδιωτική έκταση, αυτή που παρομοιάζεται με το «Λιβάδι του Ρόπα» κοντά σε εγκαταστάσεις γκολφ και ως «Κτήμα

Θεοτόκη» καταλαμβάνει σχεδόν 1.200 στρέμματα με βιβλιοθήκη κιόλας, μεταξύ άλλων ποικίλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, η οποία περιλαμβάνει χιλιάδες τόμους βιβλίων και αρχείο πολύτιμων υλικών του Ιωάννη Βαπτιστή Θεοτόκη.

Όπως από την ίδια πολυκλαδική αρχοντική οικογένεια προήλθε και ο ακροδεξιός κοινοβουλευτικός πολιτικός και στυλοβάτης της Μοναρχίας δημιουργός της νεοχουντικής Εθνικής Παράταξης μετά τη Χούντα Σπύρος Θεοτόκης, εισηγητής του μπαράζ των διώξεων εις βάρος του ΕΑΜ μετά την απελευθέρωση της χώρας απ' τις χιτλερικές δυνάμεις ενώ στη διάρκεια της Κατοχής βρισκόταν στο Κάιρο και υποστήριζε «αντιστασιακή» οργάνωση συνεργαζόμενη στην Αθήνα με δοσιλογικές κυβερνήσεις και τα προδοτικά Τάγματα Ασφαλείας.

Από την πολυκλαδική οικογένεια των αγωνιστών Μεταξάδων του 1821 με τα δικά τους πλοία προήλθε ο πρωθυπουργός υπό τον Όθωνα με δημοκρατικό ρόλο την περίοδο της επιβολής Συντάγματος το 1843 Ανδρέας Μεταξάς, σταθερός υποστηρικτής του Ιωάννη Καποδίστρια την τελική περίοδο της Επανάστασης, παρόλο που εκείνος το 1801

είχε καταδιώξει τον παππού του Ανδρέα Μεταξά στην Κεφαλονιά.

Όπως από την ίδια οικογένεια προήλθε και ο συνεπώνυμος τσιφλικάς της Θεσσαλίας που υποτακτικοί του το 1907 δολοφόνησαν τον Κεφαλονίτη κοινωνικό αγωνιστή-σοσιαλιστή Μαρίνο Αντύπα.

Όπως και ο ακροδεξιός στρατιωτικός, κοινοβουλευτικός πολιτικός και τελικά δικτάτορας Ιωάννης Μεταξάς, οπαδός τόσο του κοινοβουλευτισμού όσο και του φασισμού και της σταθερής πρόσδεσης της Ελλάδας στο άρμα του βρετανικού ιμπεριαλισμού πριν αυτός παραδώσει τη θέση του στον αμερικανικό-NATOϊκό και στον συνασπισμένο ευρωπαϊκό των κεφαλαιοκρατικών συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων που δημιούργησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από την παλαιά επτανησιακή οικονομική ελίτ που την περίοδο του 1821 με τον έναν ή τον άλλο τρόπο επήρε θέσεις υπέρ ή εναντίον της Ελληνικής Επανάστασης διασώζονται άλλωστε οικογένειες που κυριαρχούν σήμερα στο οικονομικό και το πολιτικό στερέωμα της Επτανήσου τοπικά, περιφερειακά και σε πανελλήνια κλίμακα. Από εκείνην αντλούν την καταγωγή και την ισχύ τους ηγετικά πρόσωπα οργανώσεων της ελληνικής αστικής τάξης και, για να σταθούμε ειδικότερα στη σύγχρονη περίοδο, του ξενοδοχειακού - τουριστικού κεφαλαίου, όπως και της Ένωσης Ξενοδόχων Κέρκυρας, με χιλιάδες ξενοδοχειακές κλίνες πολυτελείας στο ενεργητικό τους, που δηλώνουν ότι δήθεν η χώρα μας χρειάζεται ακόμα πιο... «φιλικό εργασιακό και οικονομικό κλίμα», ενώ ήδη στην Ελλάδα επικρατεί η εργασιακή ζούγκλα και τα «κίνητρα για επενδύσεις» είναι εξοργιστικά. Ιστορικά άλλωστε έχουν πολιτευτεί στρεφόμενα εναντίον των μισθωτών ανθρώπων του μόχθου και των ανεξάρτητων επαγγελματιών και των αγροτών και τα Εμποροβιομηχανικά Επιμελητήρια των νησιών. Στους ηγετικούς κόλπους τους, θέτοντας τους μικροεπιχειρηματίες υπό τον ζυγό τους, συχνά αναρριχήθηκαν ισχυρές και συνδεδεμένες συνήθως με ακόμη μεγαλύτερα ελληνικά και κάθε είδους ξένα συμφέροντα

επιχειρηματικές οικογένειες που ανέδειξαν πολιτικά στελέχη «πρώτης γραμμής» της αστικής τάξης, συμπεριλαμβανομένου κορυφαίου υπουργού της σημερινής κυβέρνησης από την οικογένεια άλλοτε προέδρου του κερκυραϊκού Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου. Ανέκαθεν στα νησιά λειτουργούσαν εξάλλου επιχειρηματικά «λόμπι» εξυπηρέτησης πολλαπλών ελληνικών και ξένων επιχειρηματικών και πολιτικών συμφερόντων.

Φοβούμενη τον λαό, η επτάνησιακή πολιτική και οικονομική ελίτ στην Κέρκυρα τον Μάρτιο του 1802, όταν τα ρωσοτουρκικά στρατεύματα δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν τα συμφέροντά της, είχε υποδεχθεί ως σωτήρα της βρετανικά στρατεύματα σταλμένα «κατά παράκλησιν της Γερουσίας» και του σουλτάνου και του τσάρου για τη «δημόσια ασφάλεια» και την «ησυχία της κυβερνήσεως» και το καλό υποτίθεται και του λαού. Το ίδιο έκανε η επτάνησιακή οικονομική και πολιτική ελίτ στην Κέρκυρα τον Οκτώβριο του 1944, όταν βρετανική και αμερικανική στρατιωτική αποστολή σε πλήρη συντονισμό μαζί της αξίωσε κι επέβαλε τον μονομερή αφοπλισμό του κυρίαρχου ΕΛΑΣ με δημιουργία συνθηκών ωμής και δολοφονικής τρομοκρατίας με

καλοπληρωμένες οπλισμένες «φίλιες δυνάμεις» από την Ήπειρο, ελληνικές αυτή τη φορά, αντί των τουρκοαλβανικών που είχαν σπείρει τον τρόμο το 1799 στο πλευρό του Ρώσου ναύαρχου Ουσακόφ και του Οθωμανού ομόβαθμού του Κατήρ Μπέη.

Τροχοπέδη πια της προόδου όσο η ελληνική αστική τάξη συνολικά, η επτανησιακή αστική τάξη ζητά, κάθε τόσο, επιστροφή του καθημαγμένου λαού στον εργασιακό Μεσαίωνα και σε ακόμη μεγαλύτερη λεηλασία. Κι όχι βέβαια επειδή τα μέλη της είναι άνθρωποι «χειρότεροι» από άλλους ή συγκεκριμένοι άνθρωποι και όχι άλλοι, αφού συχνά διακρίνονται για την προσωπική ευγένειά τους και υποστηρίζουν λιγότερο ή περισσότερο «γενναία» και διάφορες θεωρούμενες κοινωφελείς δραστηριότητες υπό όρους, αλλά επειδή η τάξη αυτή δεν μπορεί να επιβιώσει ως ηγετική τάξη, παρά μόνο όλο και πιο εκμεταλλευτικά, συνεργαζόμενη μάλιστα και με τα πιο αδυσώπητα ξένα επιχειρηματικά συμφέροντα, την ίδια ώρα που εμφανίζεται και ως «χορηγός» κοινωφελών και άλλων δραστηριοτήτων διάσωσης της επτανησιακής Ιστορίας με ψίχουλα τεράστιων περιουσιών.

Το 1821 οι Έλληνες μεγαλέμποροι και πλοιοκτήτες με διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες οι «έχοντες εις τας χείρας των την οικονομικήν ζωήν της χώρας -των Τούρκων φεουδαρχών μη ασχολουμένων με την εμπορικήν κίνησιν- είχαν συμφέρον να αποκτήσουν και την πολιτικήν εξουσίαν» είχε γράψει το 1921 για την ταξική πλευρά της συγχρόνως εθνικοαπελευθερωτικής και αστικής Επανάστασης του 1821 ο πρώτος Επτανήσιος βουλευτής του ελληνικού σοσιαλιστικού - κομμουνιστικού χώρου Αριστοτέλης Σίδερισ, μερικούς μήνες πριν συλληφθεί και φυλακιστεί μαζί με άλλα στελέχη του νεαρού Σοσιαλιστικού - Εργατικού Κόμματος Ελλάδας. Λόγια του όπως εκείνα που ανέφεραν ότι σταδιακά από εκείνη την τάξη εγκαθιδρύθηκε στη χώρα «η καπιταλιστική υποδούλωση των μαζών πόλεων και χωρίων» είναι ίσως επίκαιρα και σήμερα, εκατό χρόνια μετά. Είχε αντιταχθεί σφοδρά στη Βουλή σε αντεργατικό νομοθέτημα του Γεωργίου Θεοτόκη.

Ήδη το 1921, καθώς η εργατική τάξη ανέτειλε από την εξέλιξη όλο και πιο δυναμικά στο προσκήνιο ως η νέα ελπιδοφόρα τάξη για τη μελλοντική κατάργηση της ιθύνουσας τάξης και την οικοδόμηση μαζί με τα άλλα εκμεταλλεζόμενα κοινωνικά στρώματα μιας άλλης δημοκρατικής κοινωνίας χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, κατά τον Σίδερι -που το όνομά του κοσμεί δρόμο της Κέρκυρας- η αστική τάξη είχε εκπληρώσει σχεδόν τον προοδευτικό ιστορικό της ρόλο και αποτελούσε όλο και περισσότερο τροχοπέδη για την κοινωνική πρόοδο. Η Ελευθερία του ένδοξου Σολωμού που και το 1848 χειροκροτούσε τις ευρωπαϊκές επαναστάσεις για την πρόοδο, η ελευθερία που επόθησαν οι ένδοξοι απλοί αγωνιστές του '21, είχε γράψει, «δεν υπάρχει εντός του αστικού καθεστώτος».

Μα και τι ειρωνεία της Ιστορίας, τι τραγική εκ των έσω ομολογία της αντιλαϊκής αντιδραστικής εξέλιξης της άλλοτε προοδευτικής φύσης της αστικής τάξης, ανάλογη ίσως εκείνης που είχε κάνει ο Ιωάννης Καποδίστριας για τη δική του φεουδαρχική τάξη έναν αιώνα πριν απ' αυτόν, ήταν εκείνη που έμελλε να διακηρύξει το 1921, στα 100 χρόνια απ' το 1821, ένας άλλος Θεοτόκης απ' την ευρύτερη αρχοντική πολυκλαδική οικογένεια των Θεοτόκηδων και του Ιωάννη Βαπτιστή Θεοτόκη. Πόσο θάρρος, πόση ανθρωπιά, πόση αλήθεια χρειαζόταν ο λογοτέχνης Κωνσταντίνος Θεοτόκης για ν' απαρνηθεί την τάξη του. Για να ταχθεί με την εργατική τάξη της Κέρκυρας και της Ελλάδας κι όλου του κόσμου. Για να φτάσει αυτός ο σπουδαγμένος σε ισχυρές καπιταλιστικές χώρες γόνος ισχυρής οικονομικά οικογένειας να μισεί κιόλας, όπως είπε ο Αριστοτέλης Σίδερισ, το κεφαλαιοκρατικό αστικό καθεστώς. Για να στιγματίζει την αδικία και τους πολέμους που από τη φύση του αυτό προκαλεί. «Οι σοσιαλιστικές ιδέες μου εξεσκέπασαν έναν κόσμο που δεν τον εφантаζόμουν», ήταν τα αφοπλιστικά λόγια του επαναστάτη σοσιαλιστή Θεοτόκη.

Τέτοιοι καιρό, τέτοιες μέρες το 1921 στην Κέρκυρα ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης έγραφε

τους «Σκλάβους στα δεσμά τους», έγραφε ετούτα τα διαχρονικής αξίας λόγια, βάζοντάς τα στο στόμα ενός εκπροσώπου της τοτινής άρχουσας τάξης: «Φτάνει δα να γνωρίσει ο λαός τη δύναμή του για να μας χορέψει στο ταψί»!

Τι χαστούκια ήταν εκείνα -που ο απόηχός τους κρατάει ακόμα σαν ολόφρεσκος κι οδηγός για το Μέλλον- με την εκ των έσω αποκάλυψη του τελείως αντιδραστικού ρόλου της αστικής τάξης, με τις αναφορές στον Καρλ Μαρξ και τον μελλοντικό Σηκωμό, με την επιστημονική βεβαιότητα για την αργά ή γρήγορα αναπόφευκτη απαλλαγή από την εκμεταλλευτική κεφαλαιοκρατική κοινωνία της αστικής τάξης!

Αν η ιθύνουσα τάξη της Κέρκυρας και των Ιονίων Νήσων το 1831 για τα ταξικά της συμφέροντα ενταφίασε χαράματα εν κρυπτώ την ιερή σορό του Ιωάννη Καποδίστρια, ενώ η σημερινή για τους δικούς της ταξικούς λόγους τον προβάλλει ως σύμβολο μιας δήθεν αταξικής «εθνικής ενότητας» και η περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων προτιμά ως μέλος των πολιτικών επιτελείων της αστικής τάξης να δηλώνει ότι δήθεν και την περίοδο του '21 και στη συνέχεια και «πάντοτε οι Επτανήσιοι ήταν ενωμένοι», για

παρόμοιους λόγους η αντίστοιχη ιθύνουσα τάξη του 1923 τον σημαντικότερο Κερκυραίο λογοτέχνη τον εκήδεψε κι αυτόν σχεδόν εν κρυπτώ. Τη δική του σορό την έθαψε την επομένη του θανάτου του χωρίς δημοσιότητα, χωρίς την παραμικρή νεκρική πομπή, «με αδιαφορία των επισήμων που εστάθηκε αχαρακτήριστη», όπως είχε γραφεί, πάλι «πρωί ενωρίς».

Εις μάτην. Ούτε την αλήθεια για τα Επτάνησα του '21 δεν μπορούν να θάψουν!

ΑΛΕΚΟΣ ΠΡΙΦΤΗΣ

.....